

Iz historije vlaha Plišćića

Esad Kurtović
Sarajevo

Prikupljeni i prezentirani materijal ukazuje na širi i duži srodnički niz vlaha Plišćića koji će, izvjesno, daljim istraživanjima biti značajnije popunjava- van, s obzirom na to da u dosadašnjim razmatranjima nije u dovoljnoj mjeri spajana spoznaja koju nude izvori različitog porijekla. Srž rada odnosi se na kontekstualizaciju najvažnijih katunara među vlasima Plišćićima.

Natpisi u Velikom groblju kod Gacka

U blizini Cernice i Gacka, na putu Ključ-Gacko, na području sela Ste- peno (udaljenog oko 10 kilometara zračne linije južno od Gacka) zapadno od Pustog polja (Pustopolja), a istočno od Zborne gomile, u Velikom groblju, u nekropoli od 17 stećaka, nalazi se i grob s natpisom na stećku kneza Vu- koslava Plišćića.¹ Drugi natpis, koji se nalazio na stećku uz grob Vukoslava Plišćića, a koji je danas smješten u dvorištu Zemaljskog muzeja Bosne i Her- cegovine u Sarajevu, govori o grobu i o Vignju, sinu Vukosava Plišćića. Oba spomenika 'napisao' je Sracin Vukosalić.²

Natpisi i njihov sadržaj bili su i ranije predmetom različitih interpre- tacija, ali i analogija.³ Prema grafiji slova u natpisu, Marko Vego navodi da bi se prvi natpis mogao uklopiti čak i u prvu polovinu XIV stoljeća.⁴ Iako je prikazao podatak o vojvodi Stjepanu Sracinoviću, vlastelinu hercega Stjepa- na Vukčića Kosače iz septembra 1465.⁵, u određivanju vremena natpisa za Marka Vego je ipak presudan bio podatak o Vojinu Sracinoviću iz jula 1419.

¹ "Ase leži Knez' Vukosav' Plišćić' pisa Sracin' Vukosalić'", Slijepčević P. 1928, 62; Vego 1964a, 32-33; Slijepčević M. Đ. 1969, 15; Bešlagić 1971, 365; Miletić 1988, 153.

² "A se leži Vig(a)n' Vukosava Plišćića sin' pisa Sracin' Vukosalić'", Vego 1964a, 58-59.

³ Primjera radi, kroz toponimiju koja 'upućuje' na tragove islama u srednjovjekovnoj Bosni (linijom pojašnjavanja: Sracin očito saracen, a onda saracen-crnac na jednom bosanskom grbu), Hadžijahić 1991, 26-27. Navedeno nema adekvatnu potvrdu.

⁴ Vego 1964, 195.

⁵ "mi gospodin' Stjepan' ... er' primismo od' mnogopočtenoga kneza obranoga i vlasteo Dubrovačkih po voevodje Stjepanu Sracinoviću i po Sanku dijaku a s našim' listom vjerovanjem tri sta dukat zlatieh za dohodak' ... i esam' plaćen' za sva vremena minuuta i

godine⁶, pa on definira «kako se pisar Sracin Vukosalić spominje u natpisu kneza Vukosava Plišćića, može se zaključiti da je Sracin živio prije 1419. godine kad se spominje vjerovatno njegov sin Vojin Sracinović». Vego zatim nastavlja, ističući da «prema datim podacima natpis se može staviti u drugu polovinu XIV vijeka, odnosno smrt kneza Vukosava», te da «natpis je mogao biti napisan i docnije, u isto vrijeme kada je napisan i natpis njegova sina Vignja Plišćića».⁷ U veliki Vegin zbornik je tako uvrštena datacija «druga polovina XIV. vijeka».⁸

Stećak Vignja, sina Vukoslava Plišćića, smješten u dvorištu Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine u Sarajevu (foto: E. Kurtović, 2008)

U dataciji drugog natpisa, natpisa Vignja, sina Vukosava Plišćića, Marko Vego je naglasio da je grafija oba natpisa istovjetna, a što bi potvr-

za godište koe se e svršilo roštva Hrista 1465 ljetu do 3 dni miseca pervara" (17. 09. 1465. g.), Stojanović 1934, 77.

⁶ "gospogi Vladići i vojevodi Pavlu ... kako ste žal' primili od' Voina Stracinovikja i kako je uhvatil Vlatka i Nikolu" (17. 07. 1419. g.), Stojanović 1929, 416.

⁷ Vego 1964, 195.

⁸ Vego 1964a, 32-33.

divalo i ime pisara, te da «*natpis Vignja Pliščića je najvjerovatnije urezan krajem XIV ili u prvim decenijama XV vijeka, odnosno prije 1419. godine*».⁹ Ipak, uz sve navedeno, kojim je ova dva natpisa držao povezanim, u njegovom čuvenom zborniku se za ovaj natpis pojavljuje druga datacija, tj.: «*prije 1465. g.*»¹⁰. Koliko se može razumjeti, ovaj Vegin privid i lapsus je povezan uz ranije pominjanu dataciju Kosačinog vojvode Stjepana Sracinovića.

Na ovom mjestu spomenut ćemo da je Marko Vego dao dopunu dataciji drugog spomenika. S obzirom na to da se u međuvremenu pojavio podatak o Vukcu Vignjeviću u djelu akademika Sime Ćirkovića o hercegu Stjepanu Vukčiću iz 1449.¹¹, Marko Vego sada navodi da taj «*natpis je iz vremena poslije 1449. godine*».¹² Odmah bi se trebalo istaći da je i ovdje u pitanju lapsus. Nije jasno kako je pominjanje Vukca Vignjevića iz 1449. moglo da bude donja granica za nastanak natpisa Vignja Pliščića, jer je očito da je Vego u liku Vukca Vignjevića linijom patronimika posmatrao sina Vignja Pliščića, te da je trebalo da 1449. godinu istakne kao gornju granicu, odnosno, da je natpis po postanku trebao situirati ne poslije, nego prije 1449. godine.

Na ovom mjestu, poslije prezentiranja podataka o vlasima Pliščićima kojima se bitnije upotpunjuje njihova egzistencija među ostalim vlasima tokom XV. stoljeća, bit će izvršen i pokušaj nove kontekstualizacije navedenih natpisa u Velikom groblju kod Gacka. S obzirom na to da je već objavljen dio podataka koji omogućava drugačiju dataciju nego je to svojevremeno postavio Marko Vego, unaprijed izdvajamo samo analizu pokazatelja o Vojinu Sracinoviću iz 1419. godine, jer je u postavci Marka Vega to bilo presudno za dataciju navedenih natpisa.

U navedenom podatku nalazimo da je rjeđe upotrebljavano prezime Sracinović (Stracinović) zaista interesantno polazište, ali i da je kontekstualiziranje dotičnog Vojina Sracinovića s vlasima Pliščićima pogrešna i prostorna i statusna orijentacija. Naime, u ćirilskom pokazatelju iz 1419. godine proizilazi da je Vojin Sracinović vezan za vlastelu Radivojeviće-Jurjeviće kojima čini nedjelo zarobljavanjem dvojice njihovih vlastelina, Nikole i Vlatka Jurjevića, inače sinova čuvenog vojvode Jurja Radivojevića.¹³ Posjedi Radi-

⁹ Vego 1964, 195.

¹⁰ Vego 1964a, 58-59.

¹¹ Ćirković 1964, 273.

¹² Vego 1970, 170.

¹³ "Od vladuštago grad Dubrovnika kneza vlastel' i od' v'se opkine v' vsem' mnogopočtenoi gospogi Vladici i vojevodi Pavlu mnogoljubimo pozdravljen'je. Pisanije počtene vaše prijazni primismo i razumesmo što naam' pisaste kako ste žal' primili od' Voina Stracinovikja i kako je uhvatil' Vlatka i Nikolu. Naši počteni prijatel'je toi razumjev' bog' je vje mnogo nedragostni bismo jer' je naš' običai i hotjen'je v'zduk'di more biti da bi dobri sklad' mir' i ljubav' megu gospodom i vsaki ruke ljudi bilo a navlastito megu našjemi susjedi i

vojevića-Jurjevića obuhvataju područje zapadno od rijeke Neretve, dok vlahi Plišćice pratimo u istočnoj Hercegovini. U navedenom se da prepoznati i da je Vojin Sracinović vlastelin u dubrovačkom susjedstvu ('među gospodom ... naši susjedi i prijatelji'), a ne vlah. Ova sumnja je potvrđena pokazateljem iz 1403. godine koji dotičnog Vojina Sracinovića smješta izvjesno na zapad preko rijeke Neretve, na područje Vrulje.¹⁴

Dakle, vlasni Plišćići nisu zarobili vlasteline braću i kneževu Nikolu i Vlatka Jurjevića. Na ovaj način definitivno je potvrđeno da pokazatelj o Vojinu Sracinoviću iz 1419. godine ne može presuđivati u daljnjoj analizi kontekstualizacije natpisa u Velikom groblju kod Gacka, niti išta drugo u vezi vlahi Plišćića.

Najraniji podaci o Plišćićima

Prema prvim sveobuhvatnim arhivskim istraživanjima vlaške problematike akademika Desanke Kovačević (Kovačević-Kojić), katun vlahi Plišćića pojavljuje se u izvorima prvi put 1377. godine, a vlasni Plišćići i njihov katun prepoznatljiv je u izvorima kao Plesseuich, Pleschich, Plesich, Plesche, Plieche, Plieschich, Plescha, Pliescha.¹⁵ Dakle, augusta 1377. godine Brajon Vidoslavić optužio je poveću skupinu vlahi ponosnika, među kojima i izvjesnog Vuka Plišćića, zbog pljačke olova u vrijednosti 70 dukata, dva konja i jednog tovara soli.¹⁶

Na posredan način ipak bi prva poznata informacija o vlasima Plišćićima bila iz augusta 1375. godine. Tada je u jednom sporazumu spomenut Vukoslav Plišćić (Pleschich) uz više predstavnika katuna Dobreča Vislovića (Visulovića).¹⁷ No njega ipak ne bismo mogli povezati za taj katun, nego ga prepoznavati kao glavara koji je bio u ravni s pominjanim Dobrečom Vislo-

prijeteli" (17. 07. 1419. g.), Stojanović 1929, 416. U prezentiranom Vladica je supruga umrloga vojvode Jurja Radivojevića, a Pavle, Nikola i Vlatko Jurjević su njihovi sinovi. O Radivojevićima-Jurjevićima polazište u Kovačević 1888, 199-214.

¹⁴ Nije prošao prijedlog: „Prima pars est de dando fidem Voin Strazinouich quod possit venire securis Ragusium a gentibus nostris ad loquendum nobiscum“; već je prošao prijedlog: „Secunda pars est de non dando dictam fidem“; Prima pars est quod capitanei generales faciant responsionem dicto Voyn et illis de Vrulla“ (28. 10. 1403. g.), Državni arhiv u Dubrovniku (dalje: DAD), Reformationes, XXXII, 176.

¹⁵ Kovačević 1963, 124.

¹⁶ „Brayonus Vidoslauich ... supra infrascriptos vlahos qui fuerunt sui ponosnichi, videlicet supra ... Vulch Plisichich ... dicens quod ponosnichi predicti acceperunt michi violenter de plumbo valoris ducatorum auri LXX et duos equos et unam salmam salis“ (20. 08. 1377. g.), DAD, Lamenta de foris (dalje: Lam. de foris), I, 30v; Kovačević 1963, napomena 13 na strani 124.

¹⁷ „Bogich Balich et Craneç Deyanouich morulachi de catuno Dobreçi Visulouich faciunt manifestum quod ipsi constituunt se fideiissores Radoslao Goyacouich pro Milossio Branetich de supradicto catuno de presentando ipsum coram Dobreç supradictum et Volchoslao Pleschich et Pulnossio Negouanich supra facto stariorum octo olei quod dictus Radoslao Goyacouich dicit ipsum Milossium Branetich sibi fuisse furatum“ (03. 08. 1375. g.), DAD, Diversa Cancellariae (dalje: Div. Canc.), XXIV, 59.

vićem i Polnošem Njegovanićem. Očito je da se i tada radi o Vukoslavu Plišćiću, predstavniku vlaha Plišćića, o čuvenom knezu svih vlaha Bosanskog kraljevstva, Vukoslavu Plišćiću, po podatku iz 1382. godine.¹⁸ To je, prema prvom natpisu u Velikom groblju kod Gacka, ovdje pominjani knez Vukoslav Plišćić.¹⁹ Izvjesno, i pokazatelj o Vuku Plišćiću u tužbi iz augusta 1377. godine mogao bi se odnositi na Vukoslava Plišćića. Svakako, historijska pojavnost Vukoslava Plišćića je omeđena postavljenim podacima iz 1375. i 1382. godine. Dakle, ako je natpis na stećku postavljan poslije smrti pokojnika, natpis na njegovom stećku sigurno je nastao poslije 1382. godine.

Februara 1386. godine u ugovoru o prevozu robe do Goražda pojavljuje se izvjesni Krajmil Plesić (Plesich), vlah²⁰, možda vlah Plišćić, pa čak i srodnik Vukoslava Plišćića. Ostaje otvorenim pitanje i da li bi ga uopće trebalo povezivati s vlasima Plišćićima. Vidjet ćemo kasnije da time niz vlaha i osoba s prezimenom Plišćić nije završen, a otuda ni brojne kombinacije koje mogu iz toga da proizilaze.

Ugovor iz marta 1398. godine jasno prezentira katun vlaha Plišćića i njegove pripadnike, vlahu, braću Skorišu i Milutina Bratojevića. Naime, Skoruša Bratojević 'de chathono de Plisçi' obavezao se Dubrovčaninu Bogavcu Krajkoviću da će dovesti svoga brata Milutina Bratojevića u Dubrovnik radi sudskog poravnavanja zbog stoke koju Bogavac traži od Milutina.²¹ Očito govorimo o ljudima kojima je katunar možda još uvijek Vukoslav Plišćić. Ili je došlo do smjene na čelu dotadašnjeg katuna. Svakako, od 1382. godine izostaju direktne informacije o Vukoslavu Plišćiću pa ne znamo kada je izvršena smjena na čelu katuna.

Naredna informacija o vlasima Plišćićima pripada vremenu bosansko-dubrovačkog rata 1403. godine, kada je trgovački promet sa zaleđem bio zatvoren i kada su trebale posebne dozvole za dolazak vlaha po sol na dubrovački teritorij. Između ostalog, jednu takvu dozvolu zajedno su dobili augusta

¹⁸ „Ego quidem Maroe condam Rusini de Glauato confiteor michi esse solutum et plenerie satisfactum a Volcoslao Plesich comite vlacorum omnium domini regis Rassie et Bossine pro parte sua de omnia et tota robaria quam ipse Volcoslao commiserit seu fecissit in malibus seu bonis olim Russini patris mei” (15. 02. 1382. g.), *Debita Notariae* (dalje: *Deb. Not.*), IX, 106; Kovačević 1963, 134. Među vlasima Plišćićima kneštvo Vukoslava Plišćića kao i vojvodstvo Vukca Vignjevića još uvijek predstavljaju neriješena pitanja. Polazište u, *Ista*, 134-136.

¹⁹ Mada s nepreciznim citiranjem, Vukosava Plišćića s natpisa prvi je povezao s arhivskim pokazateljem iz 1382. godine, Slijepčević Đ. M. 1969, 15.

²⁰ “Craymil Plesich vlah facit manifestum quod ipse promittit et se obligat portare et conducere Mircum Leseuich cum sex equis honustis mercimoniis valoris ducatorum 600 usque ad locum Gorasde ad saluamentum” (23. 02. 1386. g.), *DAD, Div. Canc.*, XXVI, 34.

²¹ “Schorissa Bratoyeuich de chathono de Plisçi facit manifestum quod ipse se obligat Bogauęcio Craychouich habitator Ragusii presenti conducere Millutin fratrem ipsius Schorisse Ragusium ad ius et venire eum eodem ad rendendum de iure ad ius dicto Bogauęço pro capris XL et pecudibus VIII quos dictus Bogauęć petit a dicto Schorisse” (17. 03. 1398. g.), *DAD, Div. Canc.*, XXXII, 126v.

1403. godine izvjesni ‘Vigel Pliščić’ i Milić Perutinić.²² Milić Perutinić je brat Stanka Perutinića i istaknuti pripadnik katuna Stanka Perutinića koji se formirao od vlaha Maleševaca.²³ To je kontekst koji bi, analogno, i ‘Vigelu Pliščiću’ mogao da predodredi istaknutu poziciju među vlasima Pliščićima. No, najveća dilema svakako će biti da se možda u ovom slučaju ne radi o Vignju Pliščiću (Vigegli Pleschi). No, u dosadašnjem toku istraživanja ispostavlja se da je to jedina informacija koja ukazuje na Vignja Vukosalića Pliščića. Viganj (Vukosalić) Pliščić bi bio sin Vukoslava Pliščića, s ovdje ponuđenog drugog natpisa. Ostajemo svakako bez vremena kada je Vukoslav Pliščić umro. Početak XV. stoljeća vjerovatno predstavlja vrijeme kada je došlo do smjene u vodstvu među Pliščićima.

Sracin Pliščić

Maja 1408. godine Dubravac Bogdanić i Bogoslav Krančić, vlasni Sracina Pliščića (vlaci Serazini Pleszichia), obavezali su se Gojaku bačvaru da će mu dopremiti u Dubrovnik potreban materijal (duge) za pravljenje bačvi.²⁴ Ni za ovdje navedenog Sracina Pliščića ne nedostaju pretpostavke. On je svakako katunar, s obzirom na to da se pominju njegovi vlasni. Sracin Pliščić bi mogao biti drugi sin Vukoslava Pliščića i ujedno osoba koja se pominje na natpisu u Velikom groblju kod Zborne gomile kao Sracin Vukosalić, uz svoje patronimičko prezime (Vukosalić), dobijeno od oca Vukoslava Pliščića. Na kraju, 1408. godina bi bila vrijeme u kojem više nema njegovog oca Vukoslava Pliščića među živima, a po svemu sudeći ni Sracinovog starijeg brata Vignja, koji je spomenut samo jedne prilike 1403. godine, i to u pokazatelju koji je i dalje pod pretpostavkom.

Sracin Pliščić je spomenut i aprila 1411. godine. Tada su njegovi ljudi optuženi za pljačku. Kao ljudi Sracina Pliščića (homines Strazin Plescich, homines Strazini Plesicich) spomenuti su braća Vukac i Vučeta Brajković, Miloš Pribilović, Rakoje Jurmanić, Dobrilo Ostojić, Pervinac i Radoslav Bogavčić.²⁵

²² “Prima pars est de affidando turmas Vigegli Pleschi, Milichi Peruetinich et vlachorum presentialiter volentum venire Ragusium” (15. 08. 1403. g.), DAD, Reformationes, XXXII, 164.

²³ Kurtović 2006, 395-413.

²⁴ “Bogoslauus Crancich et Dubrauaz Bogdanich vlaci Serazini Pleszichia faciunt manifestum quod ipsi ad melius tenedem per aptay renuntiando se obligant Goiacho botarrio dare et aportare hic in Ragusio XV salmas dugarum aberi ponando pro salma qualibet dugas XXX que sunt longe VII pedibus et ample ad purcellam manus usque ad festum sancti Stephani proxime venturos pro yperperos XI pro qualibet salma” (16. 05. 1408. g.), DAD, Div. Canc. , XXXVII, 51.

²⁵ “Pribio Milatchouich ... supra homines Strazin Plescich [prekriženo: *Radoe Ifchouich Ychouich*] et supra predictos dicti Radoe. Eo quia per vim aceperunt duos ducatos auri, yperperi vigintiduos et tres salmas pelium, tresdecim galinas, unum zuponum, unum mantellum de rassa, unum par caligarum de rassa, unum biretum. Et hoc fuit die VIII presentis mensis aprilis in Clupçe. Et dixit quod isti sunt arobatores Volcez Braichouich cum Vocetta eius fratre, Milos Pribillouich et Rachoye Iurmanich, Dobrillo Hostoich. Peruinez et Radoslauus Bogaucich homines Strazini Plesicich fuerunt confessi fuisse personaliter cum dictis arobatoribus. Et ino de comuni concordia fuerunt eximatis

U jednom ugovoru iz oktobra 1413. godine spomenut je Pervinac Radovanić 'vlach de cathono Plieschouich', očito Pliščić, koji se obavezao dubrovačkom vlastelinu Stjepanu Lukareviću dovesti 15 tovara dijelova za bačve. Za Pervinca Radovanića se kao jamac pojavljuje izvjesni Rakoje Bogdanić.²⁶

Jula 1419. godine kao optuženi u jednoj pljački spomenut je Stjepan Kaljević 'ex vlachis de Pliesche'.²⁷ On se nalazi među optuženima i u pljački registriranoj augusta 1419. godine, a koja bilježi i druge interesantne predstavnike među vlasima Pliščićima. Naime, tada je Žur Milošević optužio Stjepana Kaljevića, Saracina Pliščića i Vukca Vignjevića da su ga na području polja u Gackom (Gatačkog polja) opljačkali u robi i drugim stvarima u vrijednosti od preko 30 perpera.²⁸ Sracin Pliščić nam je već poznat, a navedeni Vukac Vignjević mogao bi biti u vezi s Vignjem Pliščićem (iz 1403) kao njegov sin.

Početkom augusta 1419. godine zbog razbojništva u Konavlima optužen je izvjesni Radivoj Pliščić sa svojim neimenovanim bratom²⁹, no teško je znati iz navedenog o kome bi se u ovom slučaju moglo raditi. Istog mjeseca (20. augusta) u novom razbojništvu u Konavlima učestvuje Radivoj Pliščić, a uz njega su spomenuti Ljubiša Nikolić, Vukoslav Vukšić i Ostoja Ilojević sa

res predicta perperis treginta ultra id quod ipsi lobierint. Et obligauerint se ad melius tenendum per aptay renuntiando dare aut alios latrones qui fuerunt cum eis aut soluere dicto Pribio dictos perperos treginta usque ad festum sancti Viti" (11. 04. 1411. g.), DAD, Lam. de foris, II, 44.

²⁶ „Peruinaz Radouanich vlach de cathono Plieschouich facit manifestum quod ipse promictit et se obligat per aptay renuntiando ser Stephano de Lucaris dare usque ad dies decem menses decembris salmas quindecim de tampagnis ruborus gradina. Et in quelibet salma esse debent quatuordecim tampagni et qualibet petarum sit longe brachia duorum ampla palmo I communis. Et qualibet grossitudis duorum digitorum hominis mature etatis. Et hoc pro grossos decem qualibet salma ... pro quibus Rachoye Bogdanouich se constituit plegium" (24. 10. 1413. g.), DAD, Div. Canc. , XXXIX, 315v.

²⁷ "Pribissauus Thomarich pro se et nomine Radouini eius socii ... supra Stiepanum Chaglieuich ex vlachis de Pliesche. Eo quia dum hodie est die septima ipsi accusatores conuenissent cum dicti Stiepano accusato quod ipse infrascriptas eorum res super quodam eius equo Ragusium conduceret et pro conductione habuerit a predictis yperperos sex et duos alios mutuo. Idem Stiepchus acusatus oneratus dictis rebus cum eisdem aufugit asportans eisdem acusatoribus res infrascriptas, videlicet, zelegas duas et pelles centum agnellinas. Item yperperos octo eis datis, videlicet, VI pro eius mercede seu pro labore et alios ut mutuo ut in lamento contineret" (20. 07. 1419. g.), DAD, Lam. de foris, IV, 29.

²⁸ "Xuor Miloseuich ... supra Stiepanum Chagleuich, Seracinum Pliescich, Volčač Vigneuich. Eo quia his diebus propelapsis in plano Ghaçche sibi violenter abstulerunt tot res, videlicet, de seta uncias IIII botones XXX argentos de curdellis aureis brachium L et unum anulum argenteum de panno brachiam XVI. Que omnes res ascendant ad valorem yperperos treginta et ultra. Testes: Milouaç Gherlicich, Miloslauus Brecich, Radoslauus Terçior" (24. 08. 1419. g.), DAD, Lam. de foris, IV, 60v.

²⁹ "Glubissa Radetich de Umbla ... supra Radiuoyum Pliescich cum fratre suo. Eo predicti accusati die primo augusti presentis eidem violenter abstulerunt in Canali res infrascriptas, primo cultelissiam unam, gonellam unam albam, gladium unum et bnetum unum" (06. 08. 1419. g.), DAD, Lam. de foris, IV, 40v.

svojim sinom.³⁰ Već sutradan (21. augusta) u novoj tužbi, pored Radivoja Pliščica, optužena su dva njegova brata, njegovi sinovi te Miladin Nikolić.³¹ Kao mogućnost preostaje da Radivoja nazovemo trećim sinom Vukoslava Pliščica (uz Vignja i Sracina Vukosalića Pliščica), a daljnje Radivojeviće koji se mogu uočiti među vlasima Pliščicima, očito, njegovim nasljednicima.

Na samom početku 1420. godine, kao akteri pljačke izvršene 'in Modriču in catuna Seraçini', spomenuti su Dobrilo Zlomelić, čovjek Sracina Pliščica, te Divoje Krajinović, Milić Voletić i Milorad Ostojić.³² Septembra 1420. godine za pljačku izvršenu u Popovu optuženi su Sracin, vlah Pliščić i jedan njegov čovjek.³³

Saracin Pliščić je i među optuženima za pljačku u selu Oslonik (Osojnik), u dubrovačkom primorju (Terra Nova), zavedenu februara 1421. godine. Dubrovački plemić Teodor Prodanelić optužio je braću Sokana i Pripčina Brankovića, Vukosava Novakovića, Miladina Stanihnića, Saracina Pliščica i Obrada Borojevića za pljačku 60 grla sitne stoke i 9 krava.³⁴ Među optuženima prepoznajemo braću Sokana i Pripčina Brankovića (Krasomirića) iz Začule, a prema optužbama istaknutih ljudi vojvode Radoslava Pavlovića³⁵, dok je Obrad Borojević čuveni vlah Ugarak koji je 1419. godine postao vazal vojvode Sandalja Hranića.³⁶

³⁰ "Ratcho Stoianouich et Nixa Milosseuich ... supra Radiuoyum Plisçich et Glubissam Nicolich, Volchossaum Volchsich et Hostoiam Iloeuich et eius filium. Eo quia dicti accusati his elapsis diebus violenter acceperunt accusatoribus predictis in Canali yperperos duos et octuaginta buccellatos et unam caputeum rubeum, unam cioccham albam et unam cultellissam valoris yperperorum duorum et tres sacchos" (20. 08. 1419. g.), DAD, Lam. de foris, IV, 56.

³¹ "Radasinus Radosaglich de Lapad homo domini Pasqualis de Resti ... supra filium Radiuoy Pliesich et duos suos fratres et filios dicti Radiuoy et supra ipsum Radiuoy et supra Miladinum Nicolich. Eo quia his diebus propelapsis predicti in Canali dum exercitus ibi foret sibi violenter abstulerunt duos saccos cum torallis LXXX et unum caputeum valoris yperperos trium et yperperos duos in denariis, una cultellam valoris grossorum viginti" (21. 08. 1419. g.), DAD, Lam. de foris, IV, 56v.

³² "Radoslauus Raicich de Malfo ... supra Dobrillum Slomelich homo Strazine Priescich et Diuoye Crainouich et Milich Voletich et Milorad Ostoich. Eo quia his diebus propelapsis in Modriču in catuna Seraçini predicti violenter sibi abstulerunt yperperorum decem grossorum, unam clamidem et gonellam de rassa et biretam et camisiam siue interulam, una cinturam" (04. 01. 1420. g.), DAD, Lam. de foris, IV, 127v.

³³ "Radoslauus Radetchouich de Ponichue homo ser Clementis et ser Vite de Resti ... supra Strazinum de vlachis Pliesche cum uno eius homine. Eo quia his diebus propelapsis in Popouo ad Ghunam predictus Strazinus violenter sibi abstulit unum saccum cum tribus coppellis de mileo et unam cinturam et unam cultellam. Testes: Bositchus Nouachouich et Radach Lieseuich de Smochouglani" (28. 09. 1420. g.), DAD, Lam. de foris, IV, 250.

³⁴ "Ser Theodorus de Prodanello ... supra Zochan et Pripcin fratres Branchouich et Bogdan Milsich, Volchosauum Nouachouich et Miladinum Stanichnich et Sarazin Pliescich et Obrad Boroieuch. Eo quia die 22 presentis predicti violenter noctis tempore acceperunt de villa Ossolnich animalia LX minuta et nouem vaccas qui omnia animalia erant dicti ser Theodori recomissa Nouacho Dobraucich" (27. 02. 1421. g.), DAD, Lam. de foris, IV, 291.

³⁵ Dinić 1967, 44-45.

³⁶ Kovačević-Kojić 1973, 229-233.

Katunar Saracin Plišćić je s Vlatkom Okijašićem spomenut u optužbi za pljačku i augusta 1422. godine.³⁷ I Vlatko Okijašić (Oćasić) je poznat s druge strane i po drugim događajima. Marta 1420. godine spomenuti su vlasi Plišćići, Oćasići, braća Vlatkova (možda upravo Vlatka Okijašića), u jednom pismu Radiča Paštovića Dubrovčanima.³⁸

Dokumenat iz marta 1425. godine baca najviše svjetla na rodoslovlje među glavnim predstavnicima katuna Plišćići i natpisa u blizini Zborne gomile. Naime, vlah Sracin, naveden kao sin Vukoslava Plišćića i kao čovjek vojvode Sandalja Hranića, tražio je od dubrovačkog vlastelina Ivana Gundulića jedan svoj srebreni pojas, koji mu je dao Sracinov sinovac Grubač Vignjević prije oko 6 godina.³⁹ Navedeno bi pokazivalo da je Vukoslav Plišćić imao Sracina i Vignja za sinove te da je to posljednja održiva karika za kontekstualizaciju datih natpisa. Njihova egzistencija je potvrđena, pa bi prvi pokazatelji o piscu natpisa, Sracinu Plišćiću (Vukosaliću), iz 1408. godine definirali vrijeme pogodno za dataciju oba natpisa. Proizilazilo bi, naravno, i da je Viganj Plišćić bio stariji brat Sracina Plišćića (Vukosalića) te da je zasigurno imao za sinove Vukca i Grubača Vignjevića.

Jula 1426. godine za jednu pljačku su optuženi vlasi Plišćići, braća Radojko i Radovac Radmanić, ali u tri odvojene tužbe.⁴⁰ To nije jedini pomen ovih Radmanića. Početkom juna 1427. godine Radmil Grnčarić je za pljač-

³⁷ "Radoslaus Radichieuch de Zonchetto ... Eo quia heri de nocte Pasca fuit sibi vinea in Zonchetto et furata sibi fuit uva per morolacchos quorum cathonarii sunt Saracin Plisçich et Vlatcho Ochiasich et ipsi cathonarii furati fuerunt sibi uvas predictas" (14. 05. 1422. g.), DAD, Lam. de foris, V, 75.

³⁸ "od' vašega sluge Radiča Paštovića ... ja ga ću povidjeti pr'vo Bogdan' Mišić' drugo Radivoi Slavomirić' trete Gr'gurev' človik' Pidrić' o-Kutlović' a uhitili su na brodu na Slanom' vlasi o-Plješk' a na ime Oćasići bratia Vlat'kova oni ti znaju za svakoga a Ra/d/ivoi e u Cohana" (marta 1420), Stojanović 1929, 566.

³⁹ „Seraçin filius Volchosau Cliesich vlahus voiuode Sandagl ... comperuit petens a ser Iohane I. de Gondola unam suam cinturam de argento sibi ser Iohani danta per manus Grubaçii Vighneuch nepotis dicti Serazini nunc sunt sex anni vel circa. Qui ser Iohannes ibi presens negabat se habuisse cinturam predictam ... fuit absolutus dictus ser Iohanes de Gondola per sententiam dicti domini rectoris et iudices a petitione predicta“ (07. 03. 1425. g.), DAD, Div. Canc. , XLIII, 99v.

⁴⁰ "Radossauus Radoichouich ... supra Radoichum Radmanich et Radouaç eius fratrem de Plescach. Eo quia dicti accusati his diebus prope eorum domum verberauerunt dictum accusatorem et sibi violenter acceperunt infrascriptas res, videlicet, unam clamidem, unum par caligarum, unam interulam, unum par stiualorum, unum gladium, unum marsupium, duo sachula" (10. 07. 1426. g.), DAD, Lam. de foris, VII, 30v; „Radouaç Pribignich ... supra Radoichum et Radouaç fratres Radmanich de Plescach. Eo quia dicti accusati acceperunt dicto accusatori infrascriptas res et eundem verberauerunt iuxta eorum domum. Una interulam, unum par bisazarum, unam zinturam, unam ventrescam, unum marsupium cum uno grosso, unum utrum, unum par opancharum“, Isto, 31; „Radoe Pribilouich ... supra Radoichum et Radouaç fratres Radmanich de Plescach. Eo quia dicti accusati his diebus elapsis iuxta eorum domum verberauerunt Martini fratrem dicti accusatoris et sibi violenter acceperunt infrascripta res, videlicet, unam zupam, unam tunicham rubei coloris, unum clobuch, unam zinturam, unam interulam, duos yperperos grossorum, unum par opancharum“, Isto, 31v.

ku vola u Tribihovu (južno od Vrhpolja, blizu planine Leotar u trebinjskom Pobrđu) optužio vlahu Plišćice (vlachos de Plisach) Vukmira Radmilovića i Radovca Radmanića.⁴¹

Za pljačku izvršenu u Trebinju Radosav Gudeljević je augusta 1428. godine optužio vlahu Plišćice (de morovlachi Plische), braću Radosava, Radovika i Radojka Brančića.⁴² Ovi Brančići su imali još jednog brata. Nešto kasnije, marta 1434. godine, Vukosav Milatović je za pljačku konja u Žakovu u Popovu optužio, između ostalih, i vlahu Plišćice (de Plische vlachos), braću Radosava i Radovana Brančića, te Vučihnu, sina Radosava Kukulića.⁴³

Aprila 1433. Radinac Milošević, vlah Plišćić (de Pliesche), obavezao se na dvogodišnju službu kod Bogdana Stojkovića⁴⁴, a aprila 1434. godine u jednoj tužbi zbog pljačke vola spomenut je Vitoje, vlah Plišćić (de Plesci vlachus).⁴⁵

Vukac Vignjević

Pominjani Vukac Vignjević (1419)⁴⁶ mogao bi biti onaj Vukac, 'voivoda de Plische', koji se pominje u pismu dubrovačkim poslanicima kod vojvode Sandalja Hranića Kosače augusta 1430. godine.⁴⁷ Februara 1436. godine on

⁴¹ "Radmil Grnzarich ... supra Volchmir Radmilouich et supra Radouaç Radmagnich vlachos de Plisach. Eo quia dicti accusati furati fuerunt die domenicā propelapsa accusatori predicto bouem unum quam ipse Radmil dederat ad arandum Pribisauo Sematouich et Radmacio Gernzarich in Tribichoua" (01. 06. 1427. g.), DAD, Lam. de foris, VII, 187v.

⁴² "Radossaus Gudieleuich ... supra Radossauum Brancich et Radouich et Radoichum fratres de morovlachi Plische. Eo quia ipsi furati fuerunt in Tribigna Modriç sues duos" (03. 08. 1428. g.), DAD, Lam. de foris, VIII, 57.

⁴³ "Vuchossaus Milatouich ... supra Radossauum Brancich et Radoan eius fratrem et Vucichnam filium Radossauī Cuculich de Plische vlachos (Grubaz et Vitichum fratres Radunouich homines Ostoye Posnanouich de Tribigne). Eo quia sibi furati fuerunt unum equum in Popaua a Sachoua" (22. 03. 1434. g.), DAD, Lam. de foris, X, 157v.

⁴⁴ "Radoinaz Millosseuich de Pliesche locauit se et sua opera usque ad annos duos proxime futuros Bogdano Stoychouich presenti et conducenti ... more boni et fidelis famuli ... Pro quo Radinaz Bogossaus Budoeuich, Beliaychus Goyachouich de Vergato extiterunt plegii" (19. 04. 1433. g.), DAD, Div. Canc. , XLVII, 103v.

⁴⁵ "Marchus Zurchouich de Umbla ... supra Radouinum Obradouich hominem Radossauī Paulouich de Orach. Eo quia dicti Radouinus amisit unum bouem quem ipse Marchus reccomiseret suprascripto Radouino. Et dicit quod Vitoē [ostavljen prazan prostor jer nije kazano prezime] de Plesci vlachus habuit dictum bouem" (18. 04. 1434. g.), DAD, Lam. de foris, X, 166v.

⁴⁶ "Xuor Miloseuich ... supra Stiepanum Chagleuich, Seracinum Pliescich, Volchaç Vigneuich. Eo quia his diebus propelapsis in plano Ghaçche sibi violenter abstulerunt tot res, videlicet, de seta uncias IIII botones XXX argentes de curdellis aureis brachium L et unum anulum argenteum de panno brachiam XVI. Que omnes res ascendant ad valorem yperperos triginta et ultra. Testes: Milouaç Gherlicich, Miloslaus Brecich, Radoslaus Terçior" (24. 08. 1419. g.), DAD, Lam. de foris, IV, 60v.

⁴⁷ "Da lassar de Sisman per vendeta de Radiç Dobroueuch. Et de lo inquerar Voçaç voiuoda de Plische per quelli forno nella sconfita lal'demo la cautela et modo serua et tien voiuoda Sandagl partido che non mancho di quello dice ne fara vendeta d'essi piace" (19. 08. 1430. g.), DAD, Lettere di Levante (dalje: Lett. di Lev.), X, 197v.

je spomenut kao katunar zajedno s katunarom Vukšom Sracinovićem.⁴⁸ Vukac Vignjević sa svojim čovjekom Markom Pribilovićem pominjan je aprila 1443. godine.⁴⁹ Vojvodstvo Vukca Vignjevića dolazi do izražaja i nešto kasnije. Augusta 1449. godine jedna tužba daje niz imena kojima se obogaćuje pregled Plišćića. Za pljačku su optuženi Stanihna i Vitoe Radivojević, vlasi Plišćići, a kao svjedoci su navedeni Vukac Vignjević, kao vojvoda vlaha, i Ivaniš Sracinović.⁵⁰ Vojvoda vlaha Plišćića, Vukac Vignjević, spomenut je i februara 1457. godine sa svojim ljudima.⁵¹

Grubač Vignjević

Čitav pregled loze Plišćića usložnjava i skladno upotpunjava pominjanje Grubača Vignjevića Plišćića. On je sinovac Sracina Plišćića, kako je to pokazao dokument iz marta 1425. godine⁵², i očito, pored Vukca, još jedan sin Vignja Plišćića. On se u više navrata pominje u knjigama zaduženja u Dubrovniku. Prilikom zaduživanja jula 1432. godine Grubač Vignjević je u društvu s Ratkom Kraljem (niže: Radikijević) i Radivojem Raspašićem. Početkom februara 1433. godine sam se zadužuje na iznos od 48 perpera dubrovačkih dinara. S Ratkom Radikijevićem Kraljem Grubač Vignjević je krajem maja 1433.

⁴⁸ "Brayanus Merginouich, Iuanus Radissich et Radchus Dabisich et Brayanus Branetich et Radoaz Bogaucich ... supra Vocxam Sracinouich et eius catunam et supra Vochaz Vicgneuich et suam catunam. Eo quia dicti acusati per vim acceperunt dictus acusatibus castronos treginta et libras centum viginti cere et brachia LXXXX rasse albe et nigre et duos biretos albos et unum par bissaciarum nouarum et viginti sogatias et perperos treginta in moneta que erant in uno marsupio et unam clamidem rasse albe et unam cohoperuam ab equo et unam aliam clamidem albam rasse. Testes: Obrad Caloyugneuich" (01. 02. 1436. g.), DAD, Lam. de foris, XI, 28.

⁴⁹ "Marco Pribilouich homini de Vocaç Vighgneuich de Plesco" (17. 04. 1443. g.), Nedeljковиć 1978, 64.

⁵⁰ "Georgius Dobrieliuich ... fecit lamentum supra Stanichnam Radiuoeuich, Vitoe Radiuoeuich vlahos de Plesch dicens quod per vim sibi acceperunt tres pecudes et in denariis contatis yperperorum decem et unum gladium. Vuchaz Vehgneuich vaiuoda vlahorum, Iuanis Sracineuich" (22. 08. 1449. g.), DAD, Lam. de foris, XXII, 169v; Ćirković 1964, 273.

⁵¹ "Vucassin Radoicouich ... lamentum fecit contra Chirachum Radinouich, Stachninam Radonich et Vitomir et Vitas et Ziuchum fratres Bogutouichi homines vaiuode Vocaz de Plische qui iusultarunt ipsum in via et tenerunt atque derobauerunt eum pro vini rapiendo sibi iperperorum XXXII grossos III et omnes vestas suas et biretum et cintura, quos omnes vestas et res volebantur iperperorum II grossos II" (25. 02. 1457. g.), DAD, Lam. de foris, XXX, 93; Ćirković 1964, 273.

⁵² „Seračin filius Volchosau Cliescich vlahus voiuode Sandagl ... comperuit petens a ser Iohane I. de Gondola unam suam cinturam de argento sibi ser Iohani danta per manus Grubačii Vighgneuich nepotis dicti Serazini nunc sunt sex anni vel circa. Qui ser Iohannes ibi presens negabat se habuisse cinturam predictam ... fuit absolutus dictus ser Iohanes de Gondola per sententiam dicti domini rectoris et iudices a petitione predicta" (07. 03. 1425. g.), DAD, Div. Canc. , XLIII, 99v.

godine napravio zaduženje na 95 perpera.⁵³ Grubač Vignjević, Ratko Radikijević Kralj i Branko Predojević juna 1433. godine napravili su četiri zaduženja. U jednom ugovoru zadužili su se na iznos od 294 perpera, a u drugom na iznos od 150 perpera, u trećem na iznos od 148 perpera i 6 groša i u četvrtom na 150 perpera. Te iznose su isplaćivali početkom septembra 1433. godine.⁵⁴ Njihov kompanjon, Branko Predojević, bio je vlah koji je postao dubrovačkim građaninom.

U prvoj polovini aprila 1434. godine Grubač Vignjević i Ratko Radikijević Kralj, zajedno s Ivanom Bogdanovićem, zadužuju se na 300 perpera.⁵⁵ U drugoj polovini aprila 1434. godine Grubač Vignjević je sklopio tri ugovora o zaduživanju (jedan s Ratkom Radikijevićem Kraljem kod Mirosava Stančića na 103 perpera i dva ugovora s Ivanom Bogdanovićem kod Ratka Radikijevića, zvanog Kralj, na ukupan iznos od 400 perpera).⁵⁶

Ratko Radikijević zvani Kralj je uskoro umro pa se i njegov kompanjon Grubač Vignjević našao januara 1438. godine u rješavanju pitanja zaostalih poslovanja i imovine.⁵⁷ Grubač Vignjević je svoja poslovanja i dalje nastavio. Juna 1439. godine vlah Pliščić Grubač Vignjević, zajedno s Vukšom Grubačevićem i Radivojem Raspačićem, pravi zaduženje kod Radiča Grubačevića na iznos od 815 perpera.⁵⁸ Augusta 1443. godine za jednu pljačku optužen je Vukac Vignjević sa svojim ljudima.⁵⁹

⁵³ "Ratchus Cragli, Radiuoi Raspasich et Grubaç Viggneuich" (18. 07. 1432. g.), DAD, Deb. Not. , XV, 237; "Ego Grubaç Viggneuich de Plescha" (03. 02. 1433. g.), Isto, 323v; "Nos Ratchus Radichieuich Cragl et Grubaç Vichgneuich socii" (29. 05. 1433. g.), Isto, XVI, 45.

⁵⁴ "Nos Branchus Predoeuich, Grubaç Vichgneuich et Ratchus Radichieuich dictus Cragl" (05. 06. 1433. g.), DAD, Deb. Not. , XVI, 49; "Et similiter dare et soluere Ratcho Bogdani Grandi yperperos centum quinquaginta", Isto; "Nos Ratchus Radichieuich Cragl, Grubaç Vichgneuich et Branchus Predoeuich", Isto, 49v; U vrhu znatno oštećen dokumenat pa se ne vidi datum i dio teksta, Isto, 50. Sva zaduženja su isplaćivali 2. 9. 1433. godine, Isto, 49, 49v, 50.

⁵⁵ "Nos Grubaç Vichgneuich, Ratchus Radichieuich Cragl et Iuanus Bogdanouich becarius ... Ieronimo Iohannis de Florentia yperperos trecentos" (12. 04. 1434. g.), DAD, Deb. Not. , XVI, 197. Jula iste godine isplatili su 200 perpera svoga duga: "die 17 iulli 1434", Isto.

⁵⁶ (27. 04. 1434. g.), DAD, Deb. Not. , XVI, 203.

⁵⁷ "Radoanus Ragioeuich habitator presentialiter Raguxi sucessor condam Ratchi Radichieuich dictus Crali ad instantiam et interogationem Grubazii Vichgneuich vlacchi de Plesche presentis et stipulantis dixit confessus fuit et clamauit sibi Radoano successori predicti bonam et integram rationem fuisse et esse redditum quod dictum Grubaz de omnibus bonis rebus ... ipse Grubazius olim sotius dicti Ratchi" (09. 01. 1438. g.), DAD, Div. Canc. , LII, 37.

⁵⁸ "Nos Vochsa Grubaceuich, Radiuoy Raspacich et Grubaz Vigneuich de Plescha confitemur quod super nos et omnia nostra bona obligamus nos dare et soluere Radiz Grubaceuich yperperos octingentos quindecim usque ad unum mensem proxime futuris" (22. 06. 1439. g.), DAD, Deb. Not. , XIX, 42.

⁵⁹ "Giurchus Bibesich de Zoncheto et Pribius Radoeuich de Zoncheto ... fecerunt lamentum supra Vuchaç Vigegneuich et eius homines, dicens quod ipsi per vim acceperunt sibi duos salmerias carigatos grano et duos castronos et yperperos decem et unam cortellam et unam lanciam, unum capellum, duos udros nouos, unam cinturam, unum curtellum et calcias et opançe et alia" (12. 08. 1443. g.), DAD, Lam. de foris, XVII, 5.

Pitanje je da li se, po pokazatelju iz septembra 1465. godine, radi o istoj osobi. Tada Dubrovčanin Radinac Mirković podnosi tužbu protiv Grubača Vignjevića, Stanka Pokrajčića i Bratulja Sracinovića iz Ljubomira zbog razbojništva nad njegovim sinom Radosavom u Gacku i prodaje sina Radosava Osmanlijama.⁶⁰ Radilo bi se o zahtjevnom vremenskom razvojnom luku pojavnosti Grubača Vignjevića, 1425-1465. godine, koja je iznimna za srednjovjekovne aktere.

Sracinovići

Već smo spomenuli da se u jednoj tužbi iz 1449. godine među svjedocima uz vojvodu Vukca Vignjevića javlja i Ivaniš Sracinović.⁶¹ On bi mogao imati veze sa Sracinom Vukosalićem (Sracinom Pliščićem) kao njegov mogući sin. No, postoje i određeniji pokazatelji o nasljednicima Sracina Pliščića Vukosalića. Početkom februara 1436. godine veće skupina tužilaca podigla je optužbu protiv Vukše Sracinovića i Vukca Vignjevića i njihovih katuna.⁶² Izvor jasno govori (*“supra Vocxam Sracinouich et eius catunam et supra Vochaz Vicgneuich et suam catunam”*) da se radilo o dva katuna među vlasima Pliščićima i lozom ranijeg predvodnika Vukoslava Pliščića te njegovih nasljednika, Vignja Vukosalića Pliščića i Sracina Vukosalića Pliščića. Teško je znati kako je do toga došlo. Katun Pliščića se razgranava, ali neobičnim cijepanjem unutar jednoga istoga roda. Ovaj otvoreni prostor za mnoge postavke i pretpostavke u daljem radu na vlaškoj problematici iskoristili bismo samo za očitu postavku da je vrijeme Sracina Vukosalića Pliščića prošlo (1436), što je izuzetno značajan momenat za gornju dataciju naprijed navedenih natpisa.

Podatak iz početka juna 1438. godine pokazuje da je Vukša Sracinović zasigurno imao kao braću Radića, Stjepana, Stjepka, Dictosa i Bratoja Sracinovića. Tada ih Radmil Jelovčić optužuje za pljačku različite stoke.⁶³ Ne-

⁶⁰ *“Radinazius Mircouich de Ragusio ... contra Grubazium Vigneuich et Stanchum Pocraycich et Bratuglium Sracinouich de Gliubomir iurisdictionis Turcorum dicens quod predicti aprehenderunt et derobarunt filium eius Radossavum in Gazcho de mense septembri et eum vendiderunt Turchis”* (21. 09. 1465. g.), Dinić 1967a, 134.

⁶¹ *“supra Stanichnam Radiuoieich, Vitoe Radiuoieich vlahos de Plisch ... Testes: Vuchaz Vehgneuich vaiuoda vlahorum, Iuanis Sracineuich”* (22. 08. 1449. g.), DAD, Lam. de foris, XXII, 169v; Ćirković 1964, 273.

⁶² *“Brayanus Merginouich, Iuanis Radissich et Radchus Dabisich et Brayanus Branetich et Radoaz Bogaucich ... supra Vocxam Sracinouich et eius catunam et supra Vochaz Vicgneuich et suam catunam. Eo quia dicti acusati per vim acceperunt dictus acusatibus castronos treginta et libras centum viginti cere et brachia LXXXX rasse albe et nigre et duos biretos albos et unum par bissaciarum nouarum et viginti sogatias et perperos treginta in moneta que erant in uno marsupio et unam clamidem rasse albe et unam cohoperuam ab equo et unam aliam clamidem albam rasse. Testes: Obrad Caloyugneuich”* (01. 02. 1436. g.), DAD, Lam. de foris, XI, 28.

⁶³ *“Radmio Ieloucigh ... fecit lamentum supra Vochxam et Radiz Seracinouigh et Brathoy Seracinouigh et Stipan Seracinouigh et Stepcho Seracinouigh, Dictos Seracinouigh omnes fratres de Plescha, dicens quod ... per vim acceperunt ei animalia minuta LXII, scilicet, pecudes et capras, item duas vachas, item unum asinum. Testes: Radmio Radoleuigh,*

koliko dana kasnije, očito po istom osnovu, braća Luka i Radohna Brajković optužuju Vukšu Sracinovića i njegovu braću za istu tu pljačku. Opljačkana stoka bila je njihova, a na čuvanju i uzgoju kod Milata Brajkovića iz Trebinja te od istog, po nalogu braće Brajković, predata ranije pominjanom tužitelju Radmilu Jelovčiću, koga su braća Sracinovići opljačkali.⁶⁴ Vukša Sracinović je imao svoje ljude na području Turana, kako pokazuje optužba iz juna 1442. godine. Spomenuti su Bogdan Junaković, Stanisav Sladinović, Radosav Staničić i braća Marko i Radivoj Pribilović.⁶⁵

Dileme oko broja nasljednika Sracina Vukosalića Pliščića razrješava pokazatelj iz 1442. godine. On pokazuje i veliki broj učesnika u pljački. Zbog pljačke izvršene 'in loco vocato Plesche' Gruban Bosinović i Dodoje Vukčino-
vić optužili su Vukšu Sracinovića, šestoricu njegove braće, Bratulja, Ivaniša, Stijepka, Stjepana, Dictosa i Radiča, te niz drugih, očito njihovih ljudi (braća Herak i Juraj Radivojević, braća Vitoje i Vukman Radmanić, Vučihna Radosalić, braća Grubač, Marko i Milaš Klapović, braća Milić i Mil Branilović, braća Stanihna i Stjepan Radonić, braća Vukosav, Ivan i Viganj Radivojević, braća Helja (Ilija ?) i Vlah Biovičić, Radosav Didionić, braća Radič i Radosav Radosalić, Radovac Radmanić, braća Sladić i Milić Dejanović i Bogavac Kradmilović).⁶⁶

Giuragh Bosigchouigh, Radosaum Radmiouigh, Iurcho Drugoeuigh" (01. 06. 1438. g.), DAD, Lam. de foris, XII, 36v.

⁶⁴ "Luchas Braicouich balistarius et Radochna eius frater ... supra Vochsam Sracinouich et fratres eius. Et dixerunt quia cum ipsi recommississent in custodia certa animalia, videlicet, pecudes, capras, boues, vachas et porcos Milat Braicouich in Tribigna. Et dictus Milat de voluntate predicti Luce et eius fratris ex inde et recommissit animalia predicta Radmilo Ielouich. Supradicti Vochsa et fratres eius abstulerunt dicto Radmilo Ielouich dicta animalia per vim" (12. 06. 1438. g.), DAD, Lam. de foris, XII, 39v.

⁶⁵ "Gruban Bosinouigh et Dodoe Voghcinouigh ... fecerunt lamentum supra Radoicum Bogdanouigh et eius filium Ratcum et supra Radiuoi Bogdanouigh et Dabisium eius fratrem et supra Dabisium Bogdanouigh [?] et Radouaç Radoicouigh dicentes quod ipsi accusati per vim arripuerunt sibi yperperos sexaginta grossorum cum bursa in qua intus ipsi yperperos 60 et unum mantellum nigrum de griso et etiam verberauerunt ipsas Grubaç et Dodoe et etiam vulnerauerunt Pribettam eorum patrum cum una cortellesia in pectus a parte sinistra. Bogdanus Gliunacouigh de Turani, Stanisauus Sladienouigh, Radosauus Stanicigh, Marcus Pribilouigh, Radiuoi eius frater, homines de Voxa Sracinouigh de Turani" (13. 06. 1440. g.), DAD, Lam. de foris, XV, 208v.

⁶⁶ "Gruban Bosinouigh et Dodoe Voghcinouigh ... fecerunt lamentum supra Voxam Stracinouigh et supra sex fratres eius, videlicet, Radiç, Bratugh, Stiepan, Stiepcu, Dictos et Iuanis et supra Chieragh Radiuoeuigh et Juras eius fratrem et supra Vitoe Radmagnigh et Vughman eius fratrem et supra Vocighnam Radosaligh et Grubaç Clapouigh et Marcum et Milas eius fratres et Miligh Branilouigh et Mil eius fratrem et Stanighnam Radognigh et Stiepan eius fratrem et Vucosauum Radiuoeuigh et Iuanum et Vigagh eius fratres et Heliam Biouicigh et Vlach eius fratrem et Radosauum Didiognigh et Radiç Radosaligh et Radouaç eius fratrem et Radouaç Radmagnigh et Sladigh Deianouigh et Miligh eius fratrem et Bogauaç Cradmilouigh, dicentes quod dum ipsi Gruban et Dodoe lamentantes essent in viago in loco vocato Plesche et portarent pecias quattuor panni et brachia 44 [?] panni et centum sexaginta yperperorum grossorum et sex ducatos auri et duas pecias fustanei et duas libras sete et alias mercimonias minutas, ipsi accusati arripuerunt

Januara 1446. godine podignuta je tužba protiv većeg broja vlaha Pliščiča iz katuna Vukše Sracinovića, koji su ukrali dva vola koja su bila na čuvanju kod Milorada i Milatka Radisalića iz Trebinja. Među optuženim Pliščičima spomenuti su Stanoje Dobrilović, Radonja Vukšić, braća Vlodoje, Vukša, Branko i Vukota Milotić, Milorad Dobrilović i njegov čovjek Milat.⁶⁷ Doba katunara Vukše Sracinovića ograničeno je 1447. godinom kada se, koliko je zasad poznato, on posljednji put pominje u izvorima. Naime, u tužbi iz jula 1447. godine, kao razlog pljačke Dubrovčana od strane većeg broja vlaha Pliščiča koje se desilo 'a Modrič', navedeno je da je to učinjeno po naređenju njihovog seniora, vojvode Stjepana Vukčića, a iz razloga što je Vukša Sracinović odnio sa sobom u Dubrovnik vojvodin novac. Među učesnicima pljačke spomenuti su Bratulj i Ivaniš Sracinović, braća Vitko, Vlah i Strezoje Radunović, Radovac Radmanović, Radosav Boljesalić, Dobrilo Radosalić, Dobrašin Radosalić, Đuretko Boljesalić, Tvrdiša Radaković, Radivoj Bogdanić, Radojko Bogdanić, Dabiživ Bogdanić, Bogavac Krimilić, Radosav Čipčić, Bralj Čipčić, Radosav Stanačić, Radovin Stanačić, Vukmir Radmanić i Viganj Radivojević.⁶⁸

Pored ovih pokazatelja, braća Sracinovići se pojavljuju i u drugim podacima. Naravno, neki od njih su pod sumnjom da se radi upravo o ovdje pominjanoj braći. Radik (Radič ?) Sracinović je spomenut 1428. godine, ali nismo do kraja sigurni da bi se radilo o vlahu Pliščiču Radiču Sracinoviću.⁶⁹ Druge informacije su preciznije i govore o Radiču Sracinoviću, vlahu Pliščiču,

sibi per vim omnia suprascripta res, pannos, denarias, fustaneum et mercancias et vulnerauerunt ambos ipsos, Gruban ad periculum mortem et Dodoe ita crudeliter quod ipse pessime se habet" (04. 07. 1442. g.), DAD, Lam. de foris, XV, 22.

⁶⁷ "Nixa Maylusich homo ser Andree de Babalio ... fecit lamentum dicens quod dederat ad saluandum duos boues Millatcho et Millorath Radisalichi de Tribigne et Stanoe Dobrillouich, Radogna Voxich, Vlodoje Millotich, Voxa Millotich, Branchus Millotich, Vochota Millotich fratres et Millorad Dobrillouich et Millath homo dicti Millorad omnes de Pliesche de chaton de Voxa Strazinouichi acceperunt per vim dictos duos boues" (02. 01. 1446. g.), DAD, Lam. de foris, XX, 30.

⁶⁸ "Radochna Radmanich et Luxa Dobrilouich de Breno ... fecerunt lamentum supra Bratul Saracinouich et Iuanis Saracinouich et Vitichum Radunouich et Vlach et Stries eius fratres et Radouaç Radmanouich, Radosaum Bogliesalich et Dobrilum Radosalich et Dobrasinum Radosalich et Giuretechum Bogliesalich et Tuerdisam Radachouich et Radiuoi Bogdanich, Radoichum Bogdanich et Dabisii Bogdanich, Bogauaç Crimilich et Radosaum Cipcich, Bralg Cipcich, Radosaum Stanacich et Radouinum Stanacich, Vochmier Radmanich, Vigagn Radiuoeuich, dicentes quod dum ipsi conducerent capita CXX animalibus minutorum et sex boues et una salma cere cum equo ipsi suprascripti venerunt et per vim acceperunt sibi a Modriç omnia suprascripta et de pluri yperperos XXXV et unam taciã valoris yperperos XX, dicentes quod accipiebant sibi predictam ex mandato vaiuode Stiepanum ex eo quia Vuxa Saracinouich asportauit certam quantitatem denariorum dicti vaiuode et venit Ragusium" (23. 07. 1447. g.), DAD, Lam. de foris, XXI, 124.

⁶⁹ "Nouach Milcetich ... supra Bagichum Gremchouich et Radoslauum et Cuitchum eius fratrem Boliesauich et Radich Sraccinouich. Eo quia ipsa postus esse tres ebdomade quod dicti sibi furati fuerunt unam vaccham" (19. 09. 1428. g.), DAD, Lam. de foris, VIII, 86; "Die XII decembris Radaz Radouzich homo vayuode Radossauuy testis ... usque domum Bagchi Gremchouich ... Vitomir Stanoeuich homo Gregorii Nicolich alterius testis", Isto.

poslovnom čovjeku koji se s određenim brojem kompanjona javlja u knjigama zaduženja u periodu 1438-1445. godine. Juna 1438. godine Radič Sracinović, zajedno s Radinom Grubačevićem, Božićkom Miobratovićem, Ljubišom Radišićem, zvanim Gorančićem i Božidarom Radosalićem, zvanim Gološićem, pravi zaduženje kod Brajana Prodanića na iznos od 830 perpera.⁷⁰ Septembra 1438. godine isti kompanjoni, osim Radina Grubačevića, prave dva zaduženja kod dubrovačkih vlastelina Valka Rastića na iznos od 330 perpera i Marina Gučetića na iznos od 99 perpera.⁷¹ Septembra naredne, 1438. godine, u još užem sastavu kompanjona, uz Radiča Sracinovića, Božićko Miobratović iz Trebinja i Božidar Radosalić zvani Gološić iz Brena prave zaduženja kod Valka Rastića i Marina Gučetića na iznos od 320 perpera, a kod Radovana Bogosalića na iznos od 324 perpera.⁷² Ovi kompanjoni, uvećani za Miljena Plišića, juna 1440. godine prave zaduženja kod Marina Gučetića na iznos od 318 perpera i kod Helje Bogdanovića na iznos od 406 perpera.⁷³

Ovo očito uhodano društvo djelovalo je i kasnije, a tokom 1445. godine registrirano je u više navrata. Oko sredine juna 1445. godine Radič Sracinović, Božićko Miobratović iz Trebinja, Miljen Miogović i Božidar Gološić iz Brena prave zaduženje kod Marina Gučetića na iznos od 70 perpera.⁷⁴ Zatim se istog dana isti, bez Božićka Miobratovića iz Trebinja, zadužuju kod Marina Gučetića na 200 perpera.⁷⁵ Sutradan se opet u punom sastavu zadužuju

⁷⁰“Nos Radiz Saracinouich Pleszich, Radin Grubaceuich, Bosigchus Miobratouich, Liubissa Radisich dictus Gorançich et Bosidar Radosalich dictus Golosich confitemur quod super nos et omnia nostra bona obligamus nos dare et soluere Brayano Prodanich yperperos octingentos et treginta usque ad unum mensem proxime futuris” (20. 06. 1438. g.), DAD, Deb. Not. , XVIII, 62.

⁷¹“Nos Radiz Saracinouich Pleszich et Bosigchus Miobradouich, Liubissa Goriensich et Bosidar Radosalich confitemur quod super nos et omnia nostra bona obligamus nos dare et soluere ser Valcho de Restis yperperos trecentos treginta usque ad unum annum proxime futuris ... Et similiter dare et soluere ser Marino Antonii de Goze yperperos nonaginta nouem” (10. 09. 1438. g.), DAD, Deb. Not. , XVIII, 84v.

⁷²“Nos Radiz Saracinouich vlacchus, Bosigchus Miobratouich de Trebigne et Bosidar Radosaglich dictus Golosich de Breno confitemur quod super nos et omnia nostra bona obligamus nos dare et soluere ser Valcho Cle. de Resti et ser Marino Antonii de Goze yperperos trecentos et viginti usque ad unum mensem proxime futuris ... Et similiter dare et soluere Radoano Bogosalich yperperos trecentos et viginti quatuor usque ad unum mensem proxime futuris” (17. 09. 1439. g.), DAD, Deb. Not. , XIX, 71v.

⁷³“Nos Radiz Saracinouich, Bosigchus Miobratouich, Bosidar Radosalich, Miglien Plesich confitemur quod super nos et omnia nostra bona obligamus nos dare et soluere ser Marino M. Cle. de Goze yperperos trecentos decem et octo usque ad unum mensem proxime futuris ... Et similiter dare et soluere Ellie Bosigchouich becario yperperos quadringentos sex usque ad unum mensem proxime futuris” (11. 06. 1440. g.), DAD, Deb. Not. , XX, 23.

⁷⁴“Nos Radiz Strazinouich vlachus dictus Plesich, Bosigchus Miobratouich de Tribigne et Miglien Miogouich alias barberius et Bosidar Golosich de Breno confitemur quod super nos et omnia bona nostra obligamus nos dare et soluere ser Marino Ant. de Goze yperperos septuaginta usque ad unum mensem proxime futuris” (14. 06. 1445. g.), DAD, Deb. Not. , XXII, 121.

⁷⁵“Nos Radiz Strazinouich vlacchus dictus Plesich, Miglien Miogouich alias barberius et Bosidar Golosich de Breno confitemur quod super nos et omnia bona nostra obligamus

kod Nikole Radovana Gološića na 172 perpera.⁷⁶ Oko mjesec i pol kasnije, na samom kraju jula 1445. godine, Miljen Pliščić, Božičko Miobratović i Radič Sracinović zadužuju se kod dubrovačkog vlastelina Marina Sorkočevića na iznos od 180 perpera.⁷⁷

Očito je da su Sracinovići, vlasi Pliščići, s još nekim ljudima s područja Trebinja i Brena, bili u dobrim poslovnim vezama. Pored Radiča, to pokazuju i primjeri Stjepka i Dictosa Sracinovića. Juna 1439. godine prepoznatljivi kompanjoni Božičko Miobratović, Božidar Radosalić, zvani Gološić te Stjepko Sracinović i Radosav Tvrdisalić, zvani Dormitor, zadužuju se kod braće Radina i Brajana Prodanića na iznos od 714 perpera i jedan groš.⁷⁸ Juna 1440. godine vlah Stjepko Sracinović, Ljubiša Gornčić iz Brena i Vlatko Mirojević iz Dubrovnika zadužuju se kod Marina Gučetića na iznos od 314 perpera, zatim kod Marina Gundulića na iznos od 149 perpera i kod Đurđa Pribojevića na iznos od 153 perpera.⁷⁹ Maja 1442. godine Stjepko Sracinović, zajedno s Božičkom Miobratovićem iz Trebinja, Miljenom Pliščićem iz Dubrovnika i Božidarom Radosalićem iz Brena, prave zaduženje kod Marina Gučetića na iznos od 200 perpera⁸⁰, kod Dobrašina Brajkovića na iznos od 412 perpera i kod Helje Božičkovića na iznos od 460 perpera.⁸¹

nos dare et soluere ser Marino Ant. de Goze yperperos ducentos usque ad unum mensem proxime futuris" (14. 06. 1445. g.), DAD, Deb. Not. , XXII, 121.

⁷⁶ "Nos Radiz Strazinouich vlahus dictus Plesich, Bosigchus Miobratouich de Trebigne, Miglien Miogouich dictus Barberius et Bosidar Golosich de Breno confitemur quod super nos et omnia bona nostra obligamus nos dare et soluere Nicole Radouani Golosich yperperos centum et septuaginta duos usque ad unum mensem proxime futuris" (15. 06. 1445. g.), DAD, Deb. Not. , XXII, 121v.

⁷⁷ "Nos Miglien Plesich, Bosigchus Miobratouich et Radiz Sracinouich de Trebigne confitemur quod super nos et omnia bona nostra obligamus nos dare et soluere ser Marino Luce de Sorgo yperperos centum et octuaginta usque ad unum mensem proxime futuris" (30. 07. 1445. g.), DAD, Deb. Not. , XXII, 140v.

⁷⁸ "Nos Bosigchus Miobratouich, Bossidar Radosalich dictus Golosich, Stiepchus Stracinouich et Radosauus Tuerdisalich dictus Dormitor confitemur quod super nos et omnia nostra bona obligamus nos dare et soluere Radin Prodanich et Brayano eius fratri et cuilibet eorum ... yperperos septingentos quatuordecim et grossos unum hinc ad unum mensem proxime futuris" (06. 06. 1439. g.), DAD, Deb. Not. , XIX, 38.

⁷⁹ "Nos Stipchus Stracinouich vlacchus, Liubissa Gornicich de Breno et Vlatchus Miroieuch de Ragusio confitemur quod super nos et omnia nostra bona obligamus nos dare et soluere ser Marino Ant. de Goze yperperos trecentos quatuordecim hinc ad unum mensem proxime futuris ... Et similiter obligamus nos dare et soluere ser Marino Benedicti de Gondola yperperos centum quadriginta nouem ad terminus et in omnibus et pro omni pro ultrascriptis ... Et similiter obligamus nos dare et soluere Giuragh Priboeuch yperperos centum quinquaginta tres ad terminum et in omnis et per omni pro ultrascripti" (16. 06. 1440. g.), DAD, Deb. Not. , XX, 25.

⁸⁰ "Nos Stipchus Srazinouich morlachus, Bosigchus Miobratouich de Trebigne, Milien Plescha de Ragusio, Bossidar Radosalich de Breno confitemur quod super nos et omnia nostra bona obligamus nos dare et soluere ser Marino Ant. de Goze yperperos ducentos quatuor usque ad unum mensem proxime futuris" (23. 05. 1442. g.), DAD, Deb. Not. , XXI, 123v.

⁸¹ "Nos Bosigchus Miobratouich, Bosidar-Radosalich, Stipchus Sracinouich et Miglien Plesich confitemur quod super nos et omnia nostra bona obligamus nos dare et soluere

Augusta 1442. godine vlah Pliščić Dictos Sracinović, u društvu s Ljubišom Gorinčićem i Nikolom Pokrajčićem iz Dubrovnika te Stipanom Radičevićem iz Trebinja, pravi zaduženje kod dubrovačkog vlastelina Petra de Poča na iznos od 440 perpera, a kod Đurđa Pribojevića na 400 perpera.⁸²

Marta 1451. godine za pljačku 26 ovaca koje su bile na čuvanju kod dvojice Trebinjana, braće Radonje i Radosava Gojakovića, optužen je Stjepko Sracinović sa svojim ljudima.⁸³

Maja 1449. godine kao učesnici pljačke spomenuti su Marko, Radivoj, Milj i Miljen Pribilović, ljudi Heraka Pliščića.⁸⁴ Izvjesno je samo da su i ranije pominjani Marko i Radivoj Pribilović uz Pliščiče. Herak Pliščić bi mogao biti ustvari Herak Radivojević, vlah Pliščić, spomenut 1442. godine.

Određenu sumnju ostavlja iza sebe i pominjanje Stjepana Sracinovića, vojvode i vlastelina hercega Stjepana Vukčića Kosače i njegovog sina Vladislava, a koji se pominju 1465-1468. godine.⁸⁵ Pitanje je da li je ovo primjer za dostizanje vlastelinske pozicije od strane jednog vlaha Pliščića. Bratulj Sracinović spomenut je u društvu s Grubačem Vignjevićem i Stankom Pokrajčićem 1465. godine.⁸⁶

Dobraxino Braychouich yperperos quadringentos et duodecim hinc ad unum mensem proxime futuris ... Et similiter dare et soluere Elie Bosigchouich yperperos quadringentos sexaginta" (24. 05. 1442. g.), DAD, Deb. Not. , XXI, 124v.

⁸² "Nos Liubissa Gorincich, Nicola Pocraycich ambo de Ragusio, Dictos Stracinouich vlah de Plesche, Stipan Radiceuich de Trebigne confitemur quod super nos et omnia nostra bona obligamus nos dare et soluere ser Petro Ni. de Poza yperperos quatuorcentum quadriginta usque ad unum mensem proxime futuris ... Et similiter obligamus nos dare et soluere Giuragh Priboeuch yperperos quatuorcentum" (02. 08. 1442. g.), DAD, Deb. Not. , XXI, 144v.

⁸³ "Nencho Radoucich de Vergato ... fecit lamentum supra Stiepchum Sracinouich cum suis hominibus de catugnani [ili: Catugnani ?], dicens quod per vim sibi acceperunt 26 oues quas Radogna Goiachouich et Radossauus eius frater habeant ad pascendum a dicto Nencho. Radogna et Radossauus Goiachouichi testis. Item fecit lamentum supra Obrad Rachoeuich et Radiz eius fratrem et supra Iffchum Codanouich et supra Iffchum Radoeuich de Tribigne, dicens quod sibi acceperunt viginti animalia que erant apud Radognam et Radossauum Goiachouichi de Tribigne ad pascendum" (29. 03. 1451. g.), DAD, Lam. de foris, XXIV, 145.

⁸⁴ "Radat Radosalich ... fecit lamentum supra Marcum Pribilouich, Radiuoi Pribilouich, Migliem Pribilouich et Miglieni Pribilouich homines Cherachi Pliesich dicens quod in domo ipsorum furati fuerunt sibi unam zorneam de pano precii yperperorum sex" (07. 05. 1449. g.), DAD, Lam. de foris, XXII, 73.

⁸⁵ "po voevodje Stjepanu Sracinoviću" (17. 09. 1465. g.), Stojanović 1934, 77. "Stiepanus Sračinouich et Sanchus diach ambassiatores cherzechi Stiepani confessi fuerunt habuisse et recepisse a magnifico domino Rectore Ragusii domino Blasio de Babalio et suo minori consilio dantibus et soluentibus nomine comunis Ragusii pro prode unius anni ducatoorum sex millium quos dictus cherzech habet in nostro comuni ad prode quinque pro cento in anno. Qui annus compleuit die tercio february 1465" (17. 09. 1465. g.), DAD, Debita Notariae pro Comuni, I, 61. Nije usvojen prijedlog: "de dando receptum familie Stiepani Sracinouich pro ut requirit cherzech Vlatchus", već je usvojen prijedlog: "de excusando se" (03. 12. 1468. g.), Consilium Rogatorum, XX, 100.

⁸⁶ "Radinazius Mircouich de Ragusio ... contra Grubazium Vigneuich et Stanchum Pocraycich et Bratuglium Sracinouich de Gliubomir iurisdictionis Turcorum dicens

Otvorenim ostaju kombinacije po kojima bi i u kasnijem vremenu linijom patronimika prepoznavali glavne predstavnike među vlasima Plišćićima. Prema pokazatelju iz maja 1467. godine vlasi Plišćići Šišman Grubačević i Dragiša Vukšić⁸⁷, mogli bi biti nasljednici Grubača Vignjevića i Vukše Sracinovića. U ovom drugom slučaju to je vjerovatnije jer se uz ime Dragiše Vukšića navodi i da je Sracinović, a on bi imao i vezu s čuvenim gostom Radinom Butkovićem preko supruge Alinke.⁸⁸

U jednoj nedovoljno precizno složenoj skupini vlaha Vragovića, Plišćića i Vraničića iz aprila 1469. godine, ime Vladisava Stjepkovića Sracinovića ukazuje na nasljednika Stjepka Sracinovića.⁸⁹

Miljen Plišćić – Dubrovčanin

Na nekoliko mjesta, kao kompanjon uz Sracinoviće i Trebinjane, pojavljuje se izvjesni Miljen Plišćić. Pojavljuje se u izvorima u periodu 1434-1459. godine, a definiraju ga zanimanja brijača i mesara te određeni broj srodnika.⁹⁰

quod predicti aprehenderunt et derobarunt filium eius Radossavum in Gazcho de mense septembri et eum vendiderunt Turchis“ (21. 09. 1465. g.), Dinić 1967a, 134.

⁸⁷“contra et Sismanum Grubaceuich de vlachis dictis Pliesche ... in villam de Pliesche in loco dicto Modrice ... contra Dragissam Vochsich de eiusdem vlachis Pliesche ... contra vlachum Radunouich de dictis vlachis“ (06. 05. 1467. g.), Dinić 1967a, 141.

⁸⁸“ovoi est' testamenat' gosta Radina ... a od' prochieh ... kjerši mi Alinci” (05. 01. 1466. g.), Stojanović 1934, 153-155; “Alincha neptis suprascripti olim Radini uxor Dragisse Vuxich dicti Sracinouich cum consensu dicti Dragisse eius mariti et dictus Dragissa tanquam maritus dicte Alinche in presentia etiam et cum consensu Tuertchi Braianouich fratris dicte Alinche” (15. 07. 1467. g.), Dinić 1967a, 217.

⁸⁹“contra Voch Vocotich Barilouich, Radacium Grubaceuich, Branchum Radiuoeuich, Vocossauum Radosaglich, Giouanum Vochodragouich et Vladissauum Stiepcouich Sracinouich omnes de vlachis Vragouichi, de Pliesche et de Vranicichi ... robci ad graničam in Brennum in locum dictum Stubičam” (21. 04. 1469. g.), Dinić 1967a, 149.

⁹⁰“... Vigagn Pripzich Xurouich detento in carceribus comunis Ragusii ad instantiam Miglien Plesčich olim barberii creditoris ... ” (19. 10. 1434. g.), DAD, Diversa Notariae (dalje: Div. Not.), XIX, 121; “Nos Cherach Vichgneuich, Miglien Pleszich barberius, Ellias Bosigchouich becarius confitemur quod super nos et omnia nostra bona obligamus nos dare et soluere ser Iohanni M. de Volcio yperperos centum quinquaginta octo et grossos septem usque ad unum mensem proxime futuris ... Et similiter dare et soluere ser Vocho de Restis yperperos trecentos octuaginta quinque usque ad unum mensem proxime futuris” (24. 06. 1438. g.), Deb. Not., XVIII, 62 bis; “Milien Pliesich ex una parte et Vigagn, Radiz et Milorad fratres Pripzichi ex altera ... fecerunt et fuerunt finem ... remissionem” (05. 02. 1440. g.), Isto, XIX, 128; “Milien Plesich ex una parte et Vigagn, Radiz et Milorad fratres Pripzichi ex altera ... fuerunt finem remissionem” (05. 02. 1440. g.), Isto, 128v; “Nos Milien Pliescha becarius, Rade Dobrilouich, Bosigcho Miobratouich et Voch Radosalich confitemur quod super nos et omnia nostra bona obligamus nos dare et soluere ser Petro Nicole de Poza yperperos centum et quinquaginta hinc usque ad unum mensem proxime futuris” (16. 10. 1441. g.), Isto, XXI, 32; “Nos Milien Plesich becharius et Vochaz Miogodouich de Zrniza confitemur quod super nos et omnia nostra bona obligamus nos dare et soluere ser Petro Ni. de Poza yperperos septuaginta tres usque ad unum mensem proxime futuris” (24. 09. 1442. g.), Isto, 162v; “Nos Milien Plisich becharius, Nicola eius filius et Raychus Meduedouich de Trebigne confiteor quod super me et omnia mea bona

Prema jednom pokazatelju određuje ga i prezime Mioković (Miogović)⁹¹, a izvjesno je bio iz Dubrovnika i definiran je kao Dubrovčanin, kako to zorno pokazuje i podatak iz maja 1442. godine.⁹² Njegovo specifično prezime i uočena poslovna vezanost za predstavnike iz reda vlaha Pliščića može ići u prilog njegovom porijeklu povezanom u starini za vlahu Pliščiće. Ipak, direktna pisana potvrda za to nije pronađena. Pitanje je da li je i podatak iz 1468. godine povezan za njega.⁹³ Isto tako, osim kroz prezime Pliščić, drugačija potvrda nije pronađena ni za krojača Radivoja Pliščića, spomenutog februara 1440. godine.⁹⁴

Ostali vlasli Pliščići

Mimo pominjanih vlahu Pliščića, ranije izdvojenih u pokazateljima o predvodnicima i mogućim predvodnicima, svakako glavnim akterima među vlasima Pliščićima, radi sveukupnosti pridodajemo i ostale prikupljene informacije o vlasima Pliščićima.

Vlasli Pliščići silazili su u u planinski dio Konavala na dubrovačkom području. Aprila 1433. godine oni su bili uzor kako da se prime vlasli Bilice.⁹⁵

obligo me dare et soluere ser Petro Ni. de Poza yperperos centum sexaginta et grossos octo usque ad unum mensem proxime futuris" (06. 06. 1447. g.), Isto, XXIII, 57; "Nos Milien Plisich becharius et Raychus Meduedouich de Trebigne confiteor quod super me et omnia mea bona obligo me dare et soluere Ellie Bosigchouich ducatos auri centum quinquaginta usque ad unum mensem proxime futuris" (07. 06. 1447. g.), Isto, 57v; "Matchus Migleni Pliescich" (19. 03. 1455. g.), Isto, XXIX, 177; „Nos Miglien Pliesich et Matchus Radossalich nepos ipsius Miglio confitemur quod super nos et super omnia nostra bona obligamus nos dare et soluere domino Alouisio de Goze militi ducatos auri quinquaginta quinque cum dimidio usque ad tres menses proxime futuris sub pena X pro cento" (06. 10. 1456. g.), Isto, XXX, 192v; „Nos Dobrich Miobratouich de Tribigne principalis debitor et Miglien Pliescha becarius et Stiepan Maroeuich plegii ... confitemur quod super nos et omnia nostra bona obligamus nos dare et soluere ser Paulo Ne. de Spicha yperperos sexaginta" (29. 03. 1459. g.), Isto, XXXIII, 23.

⁹¹ "Nos Radiz Strazinouich vlachus dictus Plesich, Bosigchus Miobratouich de Tribigne et Miglien Miogouich alias barberius et Bosidar Golosich de Breno" (14. 06. 1445. g.), DAD, Deb. Not. , XXII, 121.

⁹² "Nos Stipchus Srazinouich morlachus, Bosigchus Miobratouich de Trebigne, Milien Plescha de Ragusio, Bossidar Radosalich de Breno confitemur quod super nos et omnia nostra bona obligamus nos dare et soluere ser Marino Ant. de Goze yperperos ducentos quatuor usque ad unum mensem proxime futuris" (23. 05. 1442. g.), DAD, Deb. Not. , XXI, 123v.

⁹³ "Vocazius Oliverovich de Xurovich ... Plegii ad presentandum dictum Vocazium in porata Miglenus Plescha, Bratanus Stancovich scarteserius, Radibratus Milobratovich scarteserius, Oliverius Stiepanovich pater dicti Vocazii, Vocassinus frater dicti Vocazii, Vlatchus Nenoevich de Xurovich" (09. 03. 1468. g.), Nedeljković 1978, 107.

⁹⁴ "Ego Radiuoy Plescha sartor confiteor quod super me et omnia mea bona obligo me dare et soluere Iohanni Richi spatario ducatos auri viginti quatuor et grossos XXXI usque Pasci proxime futuris" (21. 02. 1440. g.), DAD, Deb. Not. , XIX, 138v.

⁹⁵ „Prima pars est de dando libertatem domino Rectori et eius paruo consilio cum consilio rogatorum quia dare et assignare possint vlachis Belize qui veniunt habitatum in Planinis nostris Canalis a treginta soldis infra ex terrenis rebellium eiusdem contrate Canalis cum

Početak februara 1436. godine Brajan Branetić optužio je čitav katun vlaha Pliščića zbog pljačke 30 perpera dubrovačkih dinara.⁹⁶ Oko sredine februara 1436. godine izvjesna Stojsava Vukotina podigla je tužbu protiv braće Radoja i Radelje Gojkovića te Vukmira Radmanića, vlaha Pliščića, zbog pljačke nekih stvari.⁹⁷ Marta 1436. g. Ljubiša Petković je za pljačku svoga slugu Miluta optužio Radosava Čipčića, vlaha Pliščića.⁹⁸ Maja 1436. godine Miok Radosalić je optužio Vlatka Milotića, vlaha Pliščića, zbog pljačke dok je išao ugarskom vladaru.⁹⁹ Juna 1436. godine za pljačku tkanina bilo je optuženo više vlaha Pliščića. Među njima su Rasko Balarić, Radovan Branušević, Ostoja Nenковиć, Viganj i Vukić Radivojević.¹⁰⁰ Augusta 1436. godine Bjelosav Nenковиć, vlah Pliščić, obavezao se na dvogodišnju službu kod Jakoba, sina Antonelija de Termole, sa Sicilije.¹⁰¹

Augusta 1439. godine tužitelj Oliver Ivanović je uz pomoć sočbine optužio vlahu Pliščiću, braću Vladoja i Vukotu Milenića i Radonju Petrovića te Branita Gradojevića iz Trebinja zbog pljačke krave i vola koji su bili na čuvanju kod Priboja Radosalića u Biogradu kod Trebinja.¹⁰² U tužbi iz januara 1440. godine spomenuti su među svjedocima vlasi Pliščići Brajko i Vukša Mi-

pactis, modis et condicionibus quibus datur fuit vlahis Plischis prout ipsi domino Rectori et dictis eius consilis videbitur" (21. 04. 1433. g.), DAD, Consilium Maius, IV, 273v.

⁹⁶ "Brayanus Branetich ... supra catuna de Plyezche. Eo quia dicti acusati sibi acceperunt yperperis treginta" (01. 02. 1436. g.), DAD, Lam. de foris, XI, 29.

⁹⁷ "Stoysaua Vochotina ... supra Radeliam et Radoye fratres Goychouich et Vochmir Radmanich vlahos de Pliescha. Eo quia dicti acusati furati fuerunt dicte Stoysaue unam modrinam, unam gonellam albam et duas camisias ... " (17. 02. 1436. g.), DAD, Lam. de foris, XI, 46.

⁹⁸ "Liubissa Petchouich ... supra Radossaum Cipich murulachum de Pliescha. Eo quia dictus Radossauus per vim accepit Miluth famulo dicti Liubisse unam gonella valoris perperorum quatuor ... Et hoc fuit ad confinia voyuode Radossau" (04. 03. 1436. g.), DAD, Lam. de foris, XI, 57.

⁹⁹ "Miochus Radossalich ... supra Vlatchum Millotich de Pliescha. Eo quia dum ipse Miochus iret ad serenissimi imperatoris domini nostrum dictus Vlatchus per vim accepit ipsi Miocho duos ducatos auri et unum capellum et duas opanchas" (11. 05. 1436. g.), DAD, Lam. de foris, XI, 115.

¹⁰⁰ "Radoe Liuboeuich botarius ... supra Vigagn Radiuoeuich et Vuchich Radiuoeuich, Radoan Branuseuich et Ostoyam Nenchouich et Raschum Balarich vlahos de Pleche. Eo quia venienti ipso Radoe in Dubraue versus Ragusium dicti derobauerunt pannos de dorso valoris iperperis XXX ... Testes: Ratchus Iuraceuich, Dersisauus Giuraseuich" (13. 06. 1436. g.), DAD, Lam. de foris, XI, 137v. Nekoliko godina kasnije spomenut je Viganj Radivojević: "Brayan Goycouigh ... supra Milorat Slauomirouigh et Vigagh Radiuoeuigh et Cheragh Radiuoeuigh de Sirzanize morlachis, dicens quod in contrata de Orach furati fuerunt sibi unum bouem" (08. 02. 1440. g.), Isto, XIII, 161v.

¹⁰¹ "Biolosauus Nenchouich vlahus de Pliexa asserens se esse hominem liber et nemini fore obligatum, locauit personam suam et opera eius hinc ad annos duos proxime futuros Iacobo filius condam Antonelli de Termole de capitinata Regni Sicilie presenti et stipulanti et eum conducenti" (09. 08. 1436. g.), DAD, Div. Not. , XX, 284.

¹⁰² "Oliuerius Iuanouich ... dicens quia furto ablato sibi fuerunt et ... unus suus bos et una sua vacha quas erant ad pascendum in Tribigna in Bielgrado et quas custodiebat Pribeus Radosalich homo Miliçe Radiuoeuiche. Et quia nescit fures ... Die XXVIII decembris 1439 ... Vigagn Radiuoeuigh sochum ... dixit infrascriptos fuisset fures ... Vladoe Milenigh et

lotić, Mioša Dragišić i Milat Starković.¹⁰³ Juna 1440. godine dvije tužbe pominju vlahu Plišćice. U jednoj tužbi kao krivci su spomenuti Dejan Dragošević sa sinovima Sladićem, Milićem i Radićem Dejanovićem¹⁰⁴, a u drugoj tužbi braća Radovin i Radonja Petrović.¹⁰⁵ Jula 1443. za pljačku je optužen izvjesni Pokrajac, vlah Plišćić¹⁰⁶, dok je u augustu iste godine optužen Radonja Šišatović, vlah Plišćić, čovjek vojvode Stjepana Vukčića Kosače.¹⁰⁷ Septembra 1443. godine za pljačku su optuženi Vitoje i Braja, vlasi Plišćići.¹⁰⁸ U optužbi za pljačku iz maja 1451. godine spomenut je Kutis (Kutej), vlah Plišćić.¹⁰⁹

Vlacotta Milenigh fratres, Radogna Petrouigh de Pliszi, Branit Gradoeuigh de Tribigna” (13. 08. 1439. g.), DAD, Lam. de foris, XIII, 12.

¹⁰³ “Precrayaç Dobroeuigh ... fecit lamentum supra Ostoya Dabisinouigh, Ostoya Dabisinouigh [?] et Radogna Dabisinouigh, Milas Milatouigh de Tribigna, dicens quod per fortiam acceperunt sibi unum bouem in dicto loco de Tribigna ad passandum de Umbla de Tribigna. Item acceperunt sibi unam pecudem et unam spatam, item unam cultellisiam. Testes: Braichus Milotich, }

Miossa Draghisich } de Plesche,
Milatch Starchouich, }

Vochxa Milotich } de Plesche” (11. 01. 1440. g.), DAD, Lam. de foris, XIII, 143.

¹⁰⁴ “Bratoy Bratouignigh et Milorat Clapnigh ... supra Deyan Dragošeuch de le Plesche et super omnes eius filiis, dicens quod in dicto loco de Pliesca acceperunt sibi unum castronum. Sladigh Deyanouigh, Radiz Deyanouigh, Miligh Deyanouigh” (12. 06. 1440. g.), DAD, Lam. de foris, XIII, 245v.

¹⁰⁵ “Bogiesauus Radmanouigh et Radosauus Obradouigh ... fecerunt lamentum supra Radouin et Radogna fratres Petrouigh de Pliesce, dicens quod haberunt unam vacham in Orach et dicti accusati venerunt et per furtum ipsum sibi acceperunt” (12. 06. 1440. g.), DAD, Lam. de foris, XIII, 246v.

¹⁰⁶ “Miglien Plesigh ... fecit lamentum supra Pocraiaç de Plischi, dicens quod famuli ipsius Miglieni et Pocraiaç irent simul ad çarinam vaiuode Stiepani et incepisset pluere et ipse Pocraiaç dixit ipsis famulis de Miglien prestati mihi mantellum album et etiam dare mihi illa octo brachia panni beretini quod non destinater per pluviam et ego portabo cum bono saluamento. Et cum ipsi famuli dedissent sibi ipsos mantellum et pannum ipse Pocraiaç aufugit et noluit ipsis restituere ipsum mantellum nec pannum” (09. 07. 1443. g.), DAD, Lam. de foris, XVI, 255v.

¹⁰⁷ Ime njegovog brata tužilac nije znao: “Ziucis Dobercouigh ... fecit lamentum supra Radognam Sisatouigh et supra frater ipsius Radogne de Plascho homines de vaiuoda Stiepani, dicens quod ipsi Radogna et eius frater furati fuerunt sibi duos castronos valoris yperperos quattuor” (20. 08. 1443. g.), DAD, Lam. de foris, XVII, 14v.

¹⁰⁸ “Maroe Miotinich ... fecit lamentum supra Radaç Giuroeuigh et Vitoe Pliesca et Braius Pliesca, dicens quod ipsi eum verberauerunt et fecerunt sibi tria vulnera super caput cum cortellesia cum sanguinis effusione et acciperunt sibi per vim duas zapas, duas gonellas de rasa et unum mantellum et unam curtellesiam cum centura et bursa et yperperos unum et unum birretum et unum cupellum de grano et unum sachum” (08. 09. 1443. g.), DAD, Lam. de foris, XVII, 30.

¹⁰⁹ “Ostoia Junacouich nomine Giurassi eius fratris et Marini Milotinich et Millati Nicolichi affinimi dicti ostoie ... fecit lamentum supra Chutis de Plieszi, Stiepanum Radognich et eius fratrem, Gradissauum Simorodouich, Milut Dobrassinouich, Radin Sorenich [?] et fratres, Vocassin Gratchouich et fratres et alios socios quorum nomina ignorant, dicens quod verberauerunt dictos conquerentes et ipsos vulnerauerunt ... et acceperunt Giurasso Junacouich unum zuponum, unam spatam et unam cortelessiam” (10. 05. 1451. g.), DAD, Lam. de foris, XXIV, 187v.

Teško je znati da li je Dimitar Vardić, spomenut s kćerkom Bilosavom krajem 1435. godine, vlah Pliščić.¹¹⁰

Smještaj vlaha Pliščića

Spomenuta dva natpisa u nekropoli stećaka u Velikom Groblju kod Zborne gomile pokazuju da su vlasi Pliščići svoje središte imali upravo na području oko Gacka, Samobora, Cernice i Rudina sjeverno od područja Ljubomira i područja Trebinja. Na to upućuju i mjesta na kojima se oni susreću zabilježeni najčešće u problematičnim situacijama (in plano Ghaçche¹¹¹, in Tribichoua¹¹², in Modriçu in catuna Seraçini¹¹³, in Tribigna Modriç¹¹⁴, a Modriç¹¹⁵, 'in loco vocato Plesche'¹¹⁶, in Clupçe¹¹⁷, in Tribigna¹¹⁸, de Turani¹¹⁹). Prema pokazatelju iz januara 1420. i marta 1428. (in Modriç, Modriç), te prema kasnijim pokazateljima iz jula 1442. (loco vocato Plesche) i naročito iz maja 1467. godine (in villam de Pliesche in loco dicto Modrice¹²⁰), očito je da je glavno naselje vlaha Pliščića bilo 'Modriç' na području Travunije (Trebinjske okolice, blizu naselja Turana).¹²¹ Podatak iz septembra 1467. godine pokazuje da su Pliščići smješteni u Ljubomiru, a da su zločin izvršili u Gacku.¹²²

¹¹⁰ "Dimitar Vardich de Pliesach locauit filiam suam Billosauam annorum circa decem pro annis decem proxime futuros egregio artium doctore magistro Filippo de Diuersis de Lucha salariato comunis Ragusii ... eidem bene et fideliter seruire" (14. 12. 1435. g.), DAD, Div. Not. , XX, 120.

¹¹¹ "supra Stiepanum Chagleuich, Seracinum Pliescich, Volchaç Vigneuich. Eo quia his diebus propelapsis in plano Ghaçche" (24. 08. 1419. g.), DAD, Lam. de foris, IV, 60v.

¹¹² "supra Volchmir Radmilouich et supra Radouaç Radmagnich vlahos de Plisach ... in Tribichoua" (01. 06. 1427. g.), DAD, Lam. de foris, VII, 187v.

¹¹³ "supra Dobrillum Slomelich homo Strazine Priescich et Diuoye Crainouich et Milich Voletich et Milorad Ostoich. Eo quia his diebus propelapsis in Modriçu in catuna Seraçini" (04. 01. 1420. g.), DAD, Lam. de foris, IV, 127v.

¹¹⁴ "supra Radossauum Brancich et Radouich et Radoichum fratres de morovlachi Plische ... in Tribigna Modriç" (03. 08. 1428. g.), DAD, Lam. de foris, VIII, 57.

¹¹⁵ "acceperunt sibi a Modriç omnia suprascripta" (23. 07. 1447. g.), DAD, Lam. de foris, XXI, 124.

¹¹⁶ "supra Voxam Stracinouigh et supra sex fratres eius ... in loco vocato Plesche" (04. 07. 1442. g.), DAD, Lam. de foris, XV, 22.

¹¹⁷ "supra homines Strazin Plescich ... in Clupçe" (11. 04. 1411. g.), DAD, Lam. de foris, II, 44.

¹¹⁸ "supra Vochsam Sracinouich et fratres eius ... in Tribigna" (12. 06. 1438. g.), DAD, Lam. de foris, XII, 39v.

¹¹⁹ "homines de Voxa Sracinouigh de Turani" (13. 06. 1440. g.), DAD, Lam. de foris, XV, 208v.

¹²⁰ "contra et Sismanum Grubaceuich de vlahis dictis Pliesche ... in villam de Pliesche in loco dicto Modrice" (06. 05. 1467. g.), Dinić 1967a, 141.

¹²¹ Jedan raniji podatak direktno veže Pliščiće za Trebinje: "Nos Miglien Plesich, Bosigchus Miobratouich et Radiz Sracinouich de Trebigne confitemur ..." (30. 07. 1445. g.), DAD, Deb. Not. , XXII, 140v.

¹²² "contra Grubazium Vigneuich et Stanchum Pocraycich et Bratuglium Sracinouich de Gliubomir iurisdictionis Turcorum ... in Gazcho" (21. 09. 1465. g.), Dinić 1967a, 134.

Seniori vlaha Plišćića

Prema pokazatelju iz 1382. godine, koji govori o Vukoslavu Plišćiću, knezu svih vlaha u Bosanskom kraljevstvu, proizilazilo bi, isto ono što se da upratiti kod većine vlaških katuna krajem XIV i početkom XV stoljeća, da se radi o vlasima bosanskog kralja. Kasnije oni bivaju predmetom raspodjele, a po svemu sudeći, svi vlasli Plišćići su još u doba vojvode Sandalja Hranića postali vazali Kosača. Podatak iz marta 1425. godine govori o Sracinu, sinu Vukoslava Plišćića, kao čovjeku vojvode Sandalja Hranića.¹²³ To potvrđuje i pokazatelj iz 1430. godine, kada su se Dubrovčani žalili vojvodi Sandalju Hraniću na vlaha Plišćića, vojvodu Vukca Vignjevića.¹²⁴ Nešto kasnije, augusta 1443. godine navedeno je i da su vlasli Plišćići ljudi vojvode Stjepana Vukčića Kosače.¹²⁵ To potvrđuje i podatak iz jula 1447. godine.¹²⁶

Datacija natpisa u Velikom Groblju kod Zborne gomile

Ranije izvršavanu dataciju natpisa u Velikom Groblju kod Zbrane gomile, oslonjenu prije svega na lik Vojina Sracinovića spomenutog 1419. godine, potiskuje niz konkretnijih pokazatelja o samim akterima koje spominje sadržaj natpisa. Prema onome što daju izvori iz 1403. i 1419. godine, Vojin Sracinović (Stracinović) pripada vlasteli i njegov položaj je bliži desnoj obali rijeke Neretve na zapadu nego što je položaj navedenih natpisa koji su na istoku. Ključno određenje ovih natpisa ipak predstavljaju vlasli Plišćići o kojima ima očuvan veći broj neobjavljenih arhivskih informacija.

Knez Vukoslav Plišćić javlja se u izvorima 1375. i 1382., a njegov sin Viganj (Vukosalić) Plišćić 1403. godine. Pisac oba natpisa, Sracin Vukosalić Plišćić, sin Vukoslava Plišćića i brat Vignja Plišćića, javlja se u izvorima u periodu 1408-1425., a njegov sin, Vukša Sracinović, javlja se 1436. godine. Otvorena je mogućnost za postavku da je knez Vukoslav Plišćić nestao s historijske pozornice prije 1403., a njegov sin Viganj Vukosalić Plišćić prije 1408. godine. Držeći se najširih okvira datacije za oba natpisa, a to je vrijeme života 'pisca' Sracina Vukosalića (zasvjedočeno 1408-1425), predlažemo sigurnim gornju granicu za nastanak oba natpisa zaključno s 1436. godinom.

¹²³ „Seraçin filius Volchosau Cliesich vlahus voiuode Sandagl ... comperuit petens a ser Iohane I. de Gondola unam suam cinturam de argento sibi ser Iohani danta per manus Grubaçii Vighgneuich nepotis dicti Serazini nunc sunt sex anni vel circa“ (07. 03. 1425. g.), DAD, Div. Canc. , XLIII, 99v.

¹²⁴ „Da lassar de Sisman per vendeta de Radiç Dobroueuich. Et de lo inquerar Voçaç voiuoda de Plische per quelli forno nella sconfità lal'demo la cautela et modo serua et tien voiuoda Sandagl partido che non mancho di quello dice ne fara vendeta d'essi piace“ (19. 08. 1430. g.), DAD, Lett. di Lev. , X, 197v.

¹²⁵ „supra Radognam Sisatouigh et supra frater ipsius Radogne de Plascho homines de vaiuoda Stiepani“ (20. 08. 1443. g.), DAD, Lam. de foris, XVII, 14v; Kovačević 1963, 138, napomena 104.

¹²⁶ „quod accipiebant sibi predictam ex mandato vaiuode Stiepanum ex eo quia Vuxa Saracinouich asportauit certam quantitatem denariorum dicti vaiuode et venit Ragusium“ (23. 07. 1447. g.), DAD, Lam. de foris, XXI, 124.

Summary

From the history of the Plišćići Vlachs

The historical thread of the Plišćići Vlachs is woven with numerous facts during a period of time spanning almost one whole century in length (1375-1469). It has been marked by the main representatives of the Plišćići who made the core of the whole group recognizable in its historical unity and existence. Their most important representatives are Vukoslav Plišćić, Viganj Vukosalić Plišćić, Sracin Vukosalić Plišćić, Vukac Vignjević, Grubač Vignjević and Vukša Sracinović. The tombstone inscriptions of Vukosav Plišćić and his son Viganj Vukosalić Plišćić were made on the orders of their first cousin Sracin Vukosalić Plišćić (stated in the period of 1408-1425), son of Vukosav Plišćić and brother of Viganj Vukosalić Plišćić.

Literatura

- Bešlagić, Š.* 1971, Stećci. Kataloško – topografski pregled, Veselin Masleša, Biblioteka Kulturno nasljeđe, Sarajevo, 1971.
- Ćirković, S.* 1964, Herceg Stefan Vukčić-Kosača i njegovo doba, Srpska akademija nauka i umetnosti, Posebna izdanja 376, Odeljenje društvenih nauka 48, Beograd, 1964.
- Dinić, M.* 1967, Humsko-trebinjska vlastela, Srpska akademija nauka i umetnosti, Posebna izdanja 397, Odeljenje društvenih nauka 54, Beograd, 1967.
- Dinić, M.* 1967a, Iz dubrovačkog arhiva, III, Srpska akademija nauka i umetnosti, Zbornik za istoriju, jezik i književnost srpskog naroda, Treće odeljenje 22, Beograd, 1967.
- Hadžijahić, M.* 1991, Islam i Muslimani u Bosni i Hercegovini, El-Kalem, Mešihat Islamske zajednice BiH, Sarajevo, 1991, 26-27.
- Kovačević, D.* 1963, Srednjovjekovni katun po dubrovačkim izvorima, "Simpozijum o srednjovjekovnom katunu", Naučno društvo Bosne i Hercegovine, Posebna izdanja 2, Odeljenje istorijsko-filoloških nauka 1, Sarajevo, 1963.
- Kovačević, Lj.* 1888, Znamenite srpske vlasteoske porodice srednjega veka, Godišnjica Nikole Čupića 10, Beograd, 1888, 199-214.
- Kovačević-Kojić, D.* 1973, Obaveze na vjernost dvojice katunara vojvodi Sandalju Hraniću, Godišnjak Društva istoričara Bosne i Hercegovine 19 (1970-1971), Sarajevo, 1973., 229-233.
- Kurtović, E.* 2006, 'Slavni ljudi svoje vrste' – Stankovići vremena vojvode Sandalja Hranića Kosače, "Med Srednjo Evropo in Sredozemljem, Vojetov zbornik", Ljubljana 2006., 395-413.

- Miletić, N.* 1988, Veliko Groblje (Avtovac-zborna gomila, Gacko), Arheološki leksikon Bosne i Hercegovine, Tom III, Sarajevo, 1988., 153.
- Nedeljković, B.* 1978, Mešovita porota. Dubrovačka dokumenta XIV i XV veka o pograničnoj poroti, Miscellanea XVII/6, Beograd, 1978.
- Slijepčević, M. Đ.* 1969, Samobor, selo u gornjoj Hercegovini, Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine, Građa 15, Odjeljenje društvenih nauka 11, Sarajevo, 1969.
- Slijepčević, P.* 1928, Staro groblje po Gacku, Glasnik Zemaljskog muzeja 40 (2), Sarajevo, 1928., 62.
- Stojanović, Lj.* 1929, Stare srpske povelje i pisma, I/1, Srpska kraljevska akademija, Zbornik za istoriju, jezik i književnost srpskog naroda, Prvo odeljenje, Spomenici na srpskom jeziku 19, Beograd – Sremski Karlovci, 1929.
- Stojanović, Lj.* 1934, Stare srpske povelje i pisma, I/2, Srpska kraljevska akademija, Zbornik za istoriju, jezik i književnost srpskog naroda, Prvo odeljenje, Spomenici na srpskom jeziku 24, Beograd – Sremski Karlovci, 1934.
- Vego, M.* 1964, Novi i revidirani natpisi iz Hercegovine (nastavak), Glasnik Zemaljskog muzeja (Arheologija) 19, Sarajevo, 1964.
- Vego, M.* 1964a, Zbornik srednjovjekovnih natpisa Bosne i Hercegovine, Knjiga 3, Sarajevo, 1964.
- Vego, M.* 1970, Zbornik srednjovjekovnih natpisa Bosne i Hercegovine, Knjiga 4, Sarajevo, 1970, 170.